

"ΖΩΝΕΣ ΠΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ: Η ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΩΝ ΝΑΩΝ"

ΑΝΑΡΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ:

[ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ](#)

Ημερομηνία Δημιουργίας:

29/06/2024

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος σεναρίου

"Ζώνες Πίστης και Τέχνης: Η Εικονογράφηση στο Εσωτερικό των Ναών"

Δημιουργοί / Συντελεστές

Χριστοφόρου Βασιλική, εκπαιδευτικός ΠΕ-70

Συνοπτική περιγραφή

Το παρόν σενάριο διδασκαλίας, στο μάθημα των Θρησκευτικών, έχει θέμα την εικονογράφηση των ορθόδοξων χριστιανικών ναών. Η βασική ιδέα είναι η κατανόηση της τέχνης και της θρησκευτικής σημασίας των εικόνων μέσα από βιωματικές δραστηριότητες. Οι στόχοι του σεναρίου περιλαμβάνουν την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, της ομαδικής συνεργασίας και της αισθητικής αντίληψης. Η διαδικασία περιλαμβάνει παρακολούθηση βίντεο, εικονική περιήγηση, ανάλυση εικόνων, θεατρική αναπαράσταση και κατασκευή ψηφιακού βιβλίου. Η μαθησιακή αξία του σεναρίου έγκειται στην ενίσχυση της ενεργούς συμμετοχής και της δημιουργικής έκφρασης των μαθητών/τριών. Στα αποτελέσματά του περιλαμβάνεται η ενίσχυση της κριτικής σκέψης, η συνεργασία, η καλύτερη κατανόηση των θρησκευτικών εικόνων και η σύνδεση με τις προσωπικές εμπειρίες των μαθητών/τριών.

Γνωστικό/ά αντικείμενο/α – γνωστική/ές περιοχή/ές

Θρησκευτικά > Εκκλησιαστική Τέχνη > Ζωγραφική

Το σενάριο διδασκαλίας, με κύρια θεματική περιοχή τα Θρησκευτικά, επικεντρώνεται στην κατανόηση της θρησκευτικής τέχνης, των εικόνων και των δογμάτων της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Παράλληλα, έχει διαθεματικές και διεπιστημονικές προεκτάσεις, εμπλέκοντας τα παρακάτω γνωστικά αντικείμενα και γνωστικές περιοχές:

1. **Εικαστικά:** Αναλύονται και ερμηνεύονται οι εικονικές ζώνες των ναών, ενισχύοντας την αισθητική αντίληψη και την καλλιτεχνική έκφραση των μαθητών.
2. **Θεατρική Αγωγή:** Μέσω της δραστηριότητας «Γλύπτης – Γλυπτό», οι μαθητές εκφράζονται δημιουργικά, αναπαριστώντας τις θρησκευτικές εικόνες με θεατρικούς τρόπους.
3. **Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας:** Χρήση ψηφιακών μέσων, όπως βίντεο, παρουσιάσεις σε PowerPoint, χρήση tablet, για την εικονική περιήγηση και την ανάλυση των εικόνων, κατασκευή ψηφιακού βιβλίου.

Αυτή η διαθεματική προσέγγιση εμπλουτίζει τη μαθησιακή εμπειρία, προάγοντας την ολιστική κατανόηση και τη δημιουργική έκφραση των μαθητών/τριών.

Θέμα (τα)

Το σενάριο διαπραγματεύεται την εικονογράφηση των ορθόδοξων χριστιανικών ναών, αναλύοντας τις διάφορες ζώνες και τα εικονογραφικά στοιχεία τους. Επικεντρώνεται στη θρησκευτική και καλλιτεχνική αξία των εικόνων, ενσωματώνοντας βιωματικές δραστηριότητες που προάγουν την κριτική σκέψη και τη δημιουργική έκφραση των μαθητών/τριών. Επιπλέον, συνδέει τη θεματική της εικονογραφίας με τη Θεατρική Αγωγή και τα Εικαστικά, ενισχύοντας τη διαθεματική προσέγγιση και την ολιστική μάθηση μέσα από ψηφιακά μέσα και καλλιτεχνικές δραστηριότητες.

Σχέση / Σύνδεση με το/τα Πρόγραμμα/τα Σπουδών

Το σενάριο διδασκαλίας, με κύρια θεματική περιοχή τα Θρησκευτικά, επικεντρώνεται στην κατανόηση της θρησκευτικής τέχνης, των εικόνων και των δογμάτων της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Παράλληλα, έχει διαθεματικές και διεπιστημονικές προεκτάσεις, εμπλέκοντας τα παρακάτω γνωστικά αντικείμενα και γνωστικές περιοχές:

1. **Εικαστικά:** Αναλύονται και ερμηνεύονται οι εικονικές ζώνες των ναών, ενισχύοντας την αισθητική αντίληψη και την καλλιτεχνική έκφραση των μαθητών.
2. **Θεατρική Αγωγή:** Μέσω της δραστηριότητας "Γλύπτης – Γλυπτό", οι μαθητές εκφράζονται δημιουργικά, αναπαριστώντας τις θρησκευτικές εικόνες με θεατρικούς τρόπους.
3. **Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας:** Χρήση ψηφιακών μέσων, όπως βίντεο, παρουσιάσεις σε PowerPoint, χρήση tablet, για την εικονική περιήγηση και την ανάλυση των εικόνων, κατασκευή ψηφιακού βιβλίου.

Αυτή η διαθεματική προσέγγιση εμπλουτίζει τη μαθησιακή εμπειρία, προάγοντας την ολιστική κατανόηση και τη δημιουργική έκφραση των μαθητών/τριών.

Γλώσσα (ες) σεναρίου

ελληνικά

Λέξεις-κλειδιά

[Βιωματικότητα](#) [ζώνες εικονογράφησης](#) [Δωδεκάορτο ψηφιακό βιβλίο](#)

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Σκεπτικό του σεναρίου / Αιτιολόγηση των επιλογών

Το σκεπτικό του σεναρίου διδασκαλίας βασίζεται στην ανάγκη για μια ουσιαστική και βιωματική κατανόηση της εικονογράφησης των ορθόδοξων ναών από τους μαθητές/τριες. Επιλέχθηκε το συγκεκριμένο θέμα λόγω της σημαντικής καλλιτεχνικής και θρησκευτικής αξίας που έχει για την ορθόδοξη πίστη και τη σύνδεσή του με τις εμπειρίες και τα βιώματα των μαθητών/τριών, όπως οι επισκέψεις σε εκκλησίες και η επαφή με θρησκευτικές εικόνες. Το σενάριο απευθύνεται σε μαθητές της ΣΤ' τάξης του Δημοτικού, οι οποίοι βρίσκονται σε ένα στάδιο γνωστικής και θρησκευτικής ανάπτυξης όπου οι αφηρημένες έννοιες μπορούν να γίνουν πιο κατανοητές μέσω της βιωματικής μάθησης.

Οι πιθανές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μαθητές/τριες περιλαμβάνουν την κατανόηση των θρησκευτικών εννοιών και όρων και τη σύνδεσή τους με την καθημερινή τους ζωή. Η διδακτική-μαθησιακή πρόκληση έγκειται στη μετάβαση από την αφηρημένη θεωρία στην πρακτική και βιωματική εφαρμογή των γνώσεων. Η βιωματική μέθοδος είναι καταλληλότερη για την κατανόηση των θρησκευτικών εννοιών, καθώς επιτρέπει στους μαθητές/τριες να συνδέσουν τη μάθηση με τις προσωπικές τους εμπειρίες και να αναπτύξουν στάσεις ζωής.

Οι μέθοδοι που αξιοποιούνται στο σενάριο περιλαμβάνουν τη βιωματική μάθηση, τη διερευνητική/ανακαλυπτική μάθηση και την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία. Η χρήση πολυμέσων, όπως βίντεο, παρουσιάσεις και tablets, η κατασκευή ψηφιακού βιβλίου από τους μαθητές/τριες και η ενσωμάτωση θεατρικών και καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων ενισχύουν τη δημιουργική έκφραση και την ενεργό συμμετοχή. Η συνολική καινοτομία του σεναρίου έγκειται στη διαθεματική προσέγγιση και τη χρήση ψηφιακών μέσων, που καθιστούν τη μάθηση πιο ελκυστική και προσιτή.

Μετά το πέρας της διδασκαλίας, αναμένεται οι μαθητές/τριες να έχουν αναπτύξει μια βαθύτερη κατανόηση της θρησκευτικής εικονογραφίας, να έχουν ενισχύσει τις δεξιότητες κριτικής σκέψης και

ανάλυσης, και να έχουν καλλιεργήσει μια εκτίμηση για την καλλιτεχνική και θρησκευτική κληρονομιά. Επιπλέον, θα έχουν βελτιώσει τις ομαδικές τους δεξιότητες και την ικανότητα να εκφράζονται δημιουργικά.

Πρωτοτυπία – Καινοτομία

Το διδακτικό σενάριο παρουσιάζει πρωτοτυπία και καινοτομία, ενσωματώνοντας πολυμέσα και ψηφιακή τεχνολογία, όπως βίντεο (φτιαγμένο με την πλατφόρμα που υποστηρίζεται από Τεχνητή Νοημοσύνη lumen 5, αλλά και από το utube), εικονικές περιηγήσεις σε ναούς, χρήση tablets για την παρατήρηση ψηφιοποιημένων φωτογραφιών του ναού και εικόνων από το Δωδεκάορτο, κατασκευή ψηφιακού βιβλίου, δημιουργώντας ένα διαδραστικό περιβάλλον μάθησης και ενισχύοντας την εμπλοκή και τη συμμετοχή των μαθητών/τριών. Οι ομαδικές εργασίες και η κατανομή ρόλων προάγουν τη συνεργασία και την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων. Η συνεχής συζήτηση και αξιολόγηση των ευρημάτων των μαθητών/τριών κατά τη διάρκεια των ομαδικών εργασιών ενισχύει την κατανόηση και την ανατροφοδότηση σε πραγματικό χρόνο. Η σύνδεση της θρησκευτικής διδασκαλίας με την καλλιτεχνική δημιουργία, προσφέρει μια ολοκληρωμένη εμπειρία που ενσωματώνει στοιχεία από διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα. Η Τεχνική Έντεχνου Συλλογισμού ενισχύει την κριτική σκέψη και την ικανότητα ανάλυσης, προσφέροντας έναν εναλλακτικό τρόπο προσέγγισης της εικονογραφίας των ναών. Η θεατρική τεχνική "Γλύπτης-Γλυπτό" και η διαφοροποιημένη διδασκαλία ενθαρρύνουν τη δημιουργική έκφραση και την εξατομικευμένη μάθηση. Το σενάριο αυτό προσφέρει μια πολυδιάστατη προσέγγιση με έμφαση στην ενεργό συμμετοχή και τη βιωματική μάθηση, καθιστώντας την εκπαιδευτική διαδικασία πιο ελκυστική και αποτελεσματική.

Γνωστικά – διδακτικά προβλήματα

Το διδακτικό σενάριο εντοπίζει και αντιμετωπίζει συγκεκριμένα γνωστικά και διδακτικά προβλήματα που τεκμηριώνουν την ανάγκη του, όπως:

Παρερμηνεία Θρησκευτικών Όρων και Εννοιών

- Πολλοί μαθητές/τριες συχνά δυσκολεύονται να κατανοήσουν τους θρησκευτικούς όρους και τις έννοιες που σχετίζονται με τις βιβλικές αφηγήσεις και την εικονογραφία των ναών. Αυτό μπορεί να οφείλεται στην έλλειψη βιωματικής εμπειρίας και πρακτικής εφαρμογής των γνώσεων και μπορεί να οδηγήσει σε ελλιπή κατανόηση της θρησκευτικής τέχνης και των συμβολισμών της.

Ελλιπής Γνώση της Δομής των Ναών:

- Πολλοί μαθητές/τριες δεν γνωρίζουν τα βασικά μέρη ενός χριστιανικού ναού και τη σημασία τους. Η έλλειψη αυτής της γνώσης δυσχεραίνει την κατανόηση της θρησκευτικής εικονογραφίας και της λειτουργικής σημασίας του κάθε μέρους.

Μονοδιάστατη Εκπαιδευτική Προσέγγιση:

- Η χρήση μόνο των σχολικών εγχειριδίων και των διαλέξεων συχνά δεν καταφέρνει να διατηρήσει το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών και να τους εμπλέξει ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε χαμηλά επίπεδα αφομοίωσης και αποδοχής του εκπαιδευτικού υλικού, σε παθητική συμμετοχή και έλλειψη κινήτρου για μάθηση.

Ανεπαρκής Χρήση Τεχνολογίας:

- Οι παραδοσιακές μέθοδοι συχνά δεν αξιοποιούν πλήρως τις σύγχρονες τεχνολογικές δυνατότητες, οι οποίες μπορούν να ενισχύσουν την εμπειρία μάθησης μέσω διαδραστικών και πολυμεσικών εργαλείων.

Περιορισμένη Κατανόηση και Κριτική Σκέψη

- Η απουσία διαδραστικών και συνεργατικών δραστηριοτήτων μπορεί να περιορίσει την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της κατανόησης των μαθητών/τριών. Οι μαθητές/τριες δυσκολεύονται να αναλύσουν και να ερμηνεύσουν τις εικόνες και τα σύμβολα της θρησκευτικής τέχνης.

Αντιμετωπίζοντας αυτά τα γνωστικά και διδακτικά προβλήματα, το σενάριο καθιστά την εκπαιδευτική διαδικασία πιο αποδοτική και ενδιαφέρουσα με τους παρακάτω τρόπους:

Εμβάθυνση στη Θρησκευτική Εικονογραφία

- Το σενάριο προτείνει τη χρήση πολυμέσων και ψηφιακής τεχνολογίας για την καλύτερη κατανόηση της θρησκευτικής εικονογραφίας. Η παρατήρηση ψηφιοποιημένων φωτογραφιών και η εικονική περιήγηση σε ναούς βοηθούν τους μαθητές/τριες να συνδέσουν τις θεωρητικές γνώσεις με πρακτικές εμπειρίες.

Ενεργός Συμμετοχή και Συνεργατική Μάθηση

- Μέσω ομαδικών εργασιών και δραστηριοτήτων, οι μαθητές/τριες εμπλέκονται ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία. Η συνεργασία και η κατανομή ρόλων ενισχύουν το ενδιαφέρον και την ενεργό συμμετοχή, κάνοντας τη μάθηση πιο ελκυστική και αποδοτική.

Ανάπτυξη Κριτικής Σκέψης και Δημιουργικής Έκφρασης

- Η χρήση της τεχνικής "Βλέπω/Ισχυρίζομαι/Αναρωτιέμαι" και η θεατρική τεχνική "Γλύπτης-Γλυπτό" προάγουν την κριτική σκέψη και τη δημιουργική έκφραση. Οι μαθητές/τριες καλούνται να αναλύσουν και να ερμηνεύσουν τις εικόνες, ενισχύοντας την κατανόηση και την κριτική τους σκέψη.

Παιδαγωγική προσέγγιση και στρατηγικές

Παιδαγωγική προσέγγιση

Η παιδαγωγική προσέγγιση του σεναρίου βασίζεται στη βιωματική μάθηση, η οποία προάγει την οικειοποίηση της γνώσης μέσω εμπειριών. Δημιουργεί ένα μαθησιακό περιβάλλον που ενθαρρύνει τους μαθητές/τριες να διατυπώσουν απόψεις και να ανταλλάξουν εμπειρίες, συνδέοντας τη θεωρία με την προσωπική τους ζωή. Στο μάθημα των Θρησκευτικών, αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς οι μαθητές/τριες εξερευνούν κοινωνικά και υπαρξιακά ζητήματα. Το σενάριο ενσωματώνει διερευνητική/ανακαλυπτική μάθηση, προωθώντας την αυτορρυθμιζόμενη μάθηση και τη φθίνουσα υποστήριξη. Οι ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες ενισχύουν την ενεργητική συμμετοχή, την επικοινωνία και τις κοινωνικές δεξιότητες, ενώ καλλιεργούν την κριτική σκέψη και τη δημιουργική έκφραση. Η διαθεματική προσέγγιση, συνδέοντας στοιχεία από διάφορα γνωστικά αντικείμενα (Εικαστικά, Θεατρική Αγωγή), συμβάλλει στην απόκτηση ολοκληρωμένων γνώσεων, κάνοντας τη μάθηση πιο ουσιαστική και πολυδιάστατη. Η συμβολή των ΤΠΕ και η αξιοποίηση της πολυτροπικότητας είναι καθοριστικές στο σενάριο. Η χρήση βίντεο, εικονικών περιηγήσεων, ψηφιοποιημένων φωτογραφιών και εικόνων και η κατασκευή ψηφιακού βιβλίου από τους μαθητές/τριες καθιστά τη μάθηση πιο διαδραστική και ελκυστική, ενώ ενισχύει την κατανόηση μέσω οπτικοακουστικών ερεθισμάτων. Οι πολυτροπικές προσεγγίσεις συνδυάζουν κείμενο, εικόνα, ήχο και βίντεο, προσφέροντας μια πλουσιότερη μαθησιακή εμπειρία. Αυτό επιτρέπει στους μαθητές/τριες να προσεγγίζουν το γνωστικό αντικείμενο με διάφορους τρόπους, ενισχύοντας την κατανόηση και την ενεργή συμμετοχή.

Διδακτικό μοντέλο

Το παρόν σενάριο ακολουθεί το μοντέλο βιωματικής μάθησης, αποτελούμενο από τέσσερις φάσεις. Στην πρώτη φάση, οι μαθητές/τριες βιώνουν το γνωστό, παρακολουθώντας το βίντεο για τον Ιερό Ναό Αγίου Θεράποντος Ζωγράφου, ανακαλώντας, μέσω του καταγισμού ιδεών, τις προηγούμενες γνώσεις τους για τους ρυθμούς και τα μέρη των χριστιανικών ναών και συμβάλλοντας στην κατασκευή ενός εννοιολογικού χάρτη. Στη συνέχεια, βιώνουν το νέο, παρατηρώντας την εσωτερική εικονογράφηση του ναού αυτού και εκφράζοντας τις πρώτες τους εντυπώσεις. Στη Β' φάση, οι μαθητές/τριες, κατά τη διάρκεια των ομαδικών εργασιών και της συζήτησης, εννοιολογούν μέσω ορολογίας, κατηγοριοποιώντας και ερμηνεύοντας τους θρησκευτικούς όρους και τις έννοιες που σχετίζονται με την εικονογράφηση των ναών. Χρησιμοποιούν ορθά όρους όπως "τρούλος", "τέμπλο", "Ευαγγελιστές" κ.λπ. Συνδέουν τα τμήματα της εικονογράφησης με τις λειτουργίες και τις σημασίες τους, κατανοώντας τη δομή και την οργάνωση των χριστιανικών ναών και, συγκεκριμένα, του ναού της ενορίας τους, από τον οποίο προέρχεται το ψηφιακό υλικό που επεξεργάζονται σε επίπεδο ομάδας. Στη Γ' φάση, οι μαθητές/τριες αναλύουν λειτουργικά τις λογικές συνδέσεις και τις σχέσεις αίτιου-αποτελέσματος των εικόνων του Δωδεκάορτου, επιχειρηματολογώντας για τη θεολογική και καλλιτεχνική τους σημασία, όπως και για τη θέση τους στην εικονογράφηση του ιερού ναού. Χρησιμοποιούν την τεχνική "Γλύπτης - Γλυπτό" για να κατανοήσουν τις δομές και τις λειτουργίες των σκηνών. Οι μαθητές/τριες ανακαλύπτουν νέες γνώσεις μέσω της ψηφιακής περιήγησης στον ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου Καλαμαριάς, κάνουν συγκρίσεις με τις φωτογραφίες από τον ιερό ναό της

ενορίας τους, όπως τις επεξεργάστηκαν στη Β' Φάση, συνεργάζονται για να λύσουν προβλήματα, ενσωματώνοντας τη νέα μάθηση στην καθημερινή ζωή. Επιπλέον, αναλύουν κριτικά τις δικές τους απόψεις και τα ενδιαφέροντά τους, καθώς και των συμμαθητών/τριών τους, μέσω συζητήσεων και παρουσιάσεων, αξιολογώντας τις εντυπώσεις και τα συναισθήματα που τους προκάλεσαν οι εικόνες και η δραματοποίησή τους, όπως και η εικονική περιήγηση. Στην Δ' φάση, οι μαθητές/τριες εφαρμόζουν τη νέα μάθηση κατάλληλα, δημιουργώντας ένα e-βιβλίο με το Storyjumper, συνδέοντας τις γνώσεις τους για τις ζώνες εικονογράφησης ενός ναού, περιλαμβάνοντας φωτογραφίες και κείμενα που επεξεργάστηκαν. Μεταβιβάζουν τη μάθηση σε πραγματικές καταστάσεις μέσω της παρουσίασης του βιβλίου στην τάξη και στον ιστότοπο του σχολείου. Δημιουργικά, οι μαθητές/τριες παράγουν ένα πρωτότυπο ψηφιακό έργο που συνδυάζει τέχνη, γραφή και τεχνολογία, συμβάλλοντας στην εκπαιδευτική κοινότητα με ένα καινοτόμο ψηφιακό βιβλίο, όπου παρουσιάζουν τον ιερό ναό της ενορίας τους.

Διδακτικές στρατηγικές / τεχνικές

Το σενάριο αξιοποιεί τις εξής τεχνικές:

1. **Καταιγισμός ιδεών:** Οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται να εκφράσουν ελεύθερα τις σκέψεις τους σχετικά με το θέμα του ναού, προσφέροντας διάφορες ιδέες και προτάσεις. Ενισχύεται η συλλογική κατανόηση και συμβάλλει στην εμπάθυση της μάθησης μέσω της διαφοροποίησης και επιτάχυνσης της δημιουργικής διαδικασίας σκέψης.
2. **Εννοιολογικός χάρτης:** Οι μαθητές/τριες συμβάλλουν στη δημιουργία εννοιολογικού χάρτη, αναφέροντας στοιχεία και γνώσεις τους γύρω από το θέμα του ναού (ρυθμοί και μέρη ναού). Ο εννοιολογικός χάρτης βοηθά στην οπτικοποίηση των συνδέσεων μεταξύ των εννοιών και ενισχύει την κατανόηση και τη μνήμη των μαθητών.
3. **Σιωπηρό ερέθισμα με κείμενο (δραστηριότητα άμεσης διδασκαλίας):** Οι μαθητές/τριες λαμβάνουν ένα κείμενο χωρίς προκαταρκτική συζήτηση, προκαλώντας την άμεση και προσωπική αντίδρασή τους, βοηθώντας στην κατανόηση και ανάλυση του περιεχομένου.
4. **Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι (τεχνική έντεχνου συλλογισμού - δραστηριότητα διαλόγου):** Οι μαθητές/τριες παρατηρούν προσεκτικά φωτογραφίες από διάφορες ζώνες εικονογράφησης του ιερού ναού της ενορίας τους (Ζωοδόχος Πηγή Λάρισας), διατυπώνουν υποθέσεις και εκφράζουν ερωτήματα, ενισχύοντας τη δημιουργική και κριτική τους σκέψη.
5. **Βρες τον τίτλο που ταιριάζει (τεχνική έντεχνου συλλογισμού - δραστηριότητα διαλόγου):** Οι μαθητές/τριες παρατηρούν και αναλύουν εικόνες του Δωδεκάορτου και επιλέγουν τον καταλληλότερο τίτλο, ενθαρρύνοντας την ακρίβεια και τη συνθετική ικανότητα.
6. **Γλύπτης-γλυπτό (δραστηριότητα παιχνιδιού):** Οι μαθητές/τριες δημιουργούν ζωντανά γλυπτά με το σώμα τους, αναπαριστώντας σκηνές από εικόνες του Δωδεκάορτου, καλλιεργώντας την καλλιτεχνική έκφραση και τη συνεργασία.
7. **Τεχνική ΑΒΓ (δραστηριότητα αξιολόγησης):** Χρησιμοποιείται το αλφάβητο για να δημιουργηθούν ακροστιχίδες, διευκολύνοντας την αποτίμηση της μάθησης και την αυτοαξιολόγηση.

Οι βιωματικές και ανακαλυπτικές στρατηγικές που εφαρμόζονται προσφέρουν περιβάλλοντα ανάπτυξης υψηλών γνωστικών και κοινωνικών δεξιοτήτων, ενισχύοντας το ομαδικό πνεύμα. Τα βιώματα και οι εμπειρικές γνώσεις των μαθητών/τριών έχουν κεντρική θέση στη διδασκαλία, προάγοντας ενεργητική και συνεργατική μάθηση μέσω δραστηριοτήτων που αναπαριστούν αληθινές βιωματικές καταστάσεις.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Στοχευόμενο κοινό (ομάδα-στόχος ή σε ποιους απευθύνεται)

Βαθμίδα Εκπαίδευσης

δημοτικό

Τάξη

ΣΤ' Δημοτικού

Ηλικιακή ομάδα

Από 11 Έως 12

Γλώσσα στοχευόμενου κοινού

ελληνικά

Εκτιμώμενος χρόνος υλοποίησης σεναρίου (διάρκεια)

μικρή διάρκεια: έως 3 ώρες

Το σενάριο υλοποιείται σε 3 διδακτικές ώρες.

Χώρος υλοποίησης

Το σενάριο υλοποιείται σε διαφορετικούς χώρους, ανάλογα με τη φάση της διδασκαλίας. Οι φάσεις Α', Β' και Γ' πραγματοποιούνται στην αίθουσα διδασκαλίας. Στην Α' φάση, οι μαθητές/τριες εισάγονται στο θέμα με σιωπηρό ερέθισμα και αρχικές παρατηρήσεις. Στη Β' φάση, χωρίζονται σε ομάδες εργασίας και αναλύουν τις ζώνες εικονογράφησης του ναού, αξιοποιώντας tablet και ψηφιακό υλικό. Στην Γ' φάση, οι ομάδες περιηγούνται εικονικά σε έναν ιερό ναό και εκτελούν δραστηριότητες διαλόγου και παιχνιδιού. Η

Δ' φάση διεξάγεται στο εργαστήριο πληροφορικής, όπου οι ομάδες εργασίας δημιουργούν ένα e-βιβλίο με το εργαλείο Storyjumper, αξιοποιώντας ψηφιοποιημένες φωτογραφίες και παράγοντας γραπτό κείμενο.

Ενορχήστρωση τάξης

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Κατά την υλοποίηση του σεναρίου, η οργάνωση της διδασκαλίας προσαρμόζεται στις ανάγκες και ιδιαιτερότητες των επιμέρους φάσεων. Το μαθητικό δυναμικό της τάξης χωρίζεται σε 4 ανομοιογενείς ομάδες, με στόχο τη διασφάλιση της συνεργασίας και την ενίσχυση της αλληλοβοήθειας μεταξύ των μαθητών/τριών με διαφορετικά επίπεδα γνώσεων και δεξιοτήτων.

Η Α' φάση μπορεί να πραγματοποιηθεί αρχικά (βιώνοντας το γνωστό) στην ολομέλεια της τάξης με καταιγισμό ιδεών και δημιουργία εννοιολογικού χάρτη και, στη συνέχεια, οι μαθητές/τριες να έρθουν σε επαφή με το καινούργιο ζήτημα (βιώνοντας το νέο), με συζήτηση στην ολομέλεια και αξιοποιώντας της τεχνική του σιωπηρού ερεθίσματος. Στη Β' φάση, κάθε ομάδα συγκεντρώνεται σε διαφορετική γωνία της τάξης, έχοντας πρόσβαση σε ψηφιοποιημένες φωτογραφίες, μέσω των tablets. Οι ομάδες αναλύουν τις ζώνες εικονογράφησης και καταγράφουν τα ευρήματά τους στο ομαδικό φύλλο εργασίας.

Στη Γ' φάση, οι ομάδες διατηρούν τις θέσεις τους, για να παρακολουθήσουν, στα tablet τους, την εικονική περιήγηση στον ορθόδοξο χριστιανικό ναό και στη συνέχεια εργάζονται πάνω στις εικόνες του Δωδεκαόρτου και αναπαριστούν επιλεγμένη εικόνα αυτού, με τη θεατρική τεχνική "Γλύπτης - Γλυπτό".

Στη Δ' φάση, οι μαθητές/τριες μεταφέρονται στο εργαστήριο πληροφορικής. Εκεί, οι ομάδες συνεργάζονται για τη δημιουργία του e-βιβλίου με το εργαλείο Storyjumper, αξιοποιώντας ψηφιοποιημένες φωτογραφίες και σχετικό κείμενο που θα παράγουν.

Ρόλοι μαθητών & εκπαιδευτικών

Ρόλος μαθητών/τριών

Ως προς τη συνεργασία σε ομάδες

Στο πλαίσιο της βιωματικής προσέγγισης, οι μαθητές/τριες διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στη μαθησιακή διαδικασία. Κατά τη διάρκεια της Φάσης Α', εκφράζουν τις προηγούμενες γνώσεις και εμπειρίες τους σχετικά με τους χριστιανικούς ναούς, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός εννοιολογικού χάρτη. Συζητούν και ανταλλάσσουν απόψεις για τους ρυθμούς και τα βασικά μέρη των ναών, συμμετέχοντας ενεργά και δημιουργώντας το κατάλληλο ψυχολογικό κλίμα για τις υπόλοιπες φάσεις του σεναρίου. Στη Φάση Β', οι μαθητές/τριες χωρίζονται σε τέσσερις ομάδες εργασίας και αναλαμβάνουν την επεξεργασία και ανάλυση διαφορετικών ζωνών εικονογράφησης του ιερού ναού της ενορίας τους. Κάθε ομάδα εργάζεται πάνω σε ομαδικό φύλλο εργασίας και παρατηρεί ψηφιοποιημένες φωτογραφίες της εικονογράφησης. Συζητούν και

ανταλλάσσουν απόψεις, καταγράφουν τις παρατηρήσεις τους και παρουσιάζουν τα ευρήματά τους στην ολομέλεια, αναθεωρώντας ή επιβεβαιώνοντας τις αρχικές τους απόψεις. Στη Φάση Γ' οι μαθητές/τριες περιηγούνται εικονικά σε έναν ορθόδοξο ναό (Κοιμήσεως της Θεοτόκου στην Καλαμαριά) και εργάζονται σε ομάδες για να επεξεργαστούν ψηφιοποιημένες εικόνες από το Δωδεκάορτο. Σε κάθε ομάδα δίνονται τρεις εικόνες και τα παιδιά δίνουν τον τίτλο που ταιριάζει στην καθεμία. Παρουσιάζουν τα ευρήματά τους στην ολομέλεια και αναπαριστούν μία από τις εικόνες με τη θεατρική τεχνική "Γλύπτει - Γλυπτό". Αυτή η δραστηριότητα ενισχύει τη συνεργασία και την καλλιτεχνική έκφραση, ενώ προωθεί τη διαφοροποιημένη διδασκαλία. Στη Φάση Δ', οι μαθητές/τριες κατασκευάζουν ένα e-βιβλίο με το ψηφιακό εργαλείο Storyjumper, εισάγοντας τις ψηφιοποιημένες φωτογραφίες και κείμενα που επεξεργάστηκαν στα πλαίσια της ομαδικής εργασίας. Κάθε ομάδα παραθέτει στοιχεία σχετικά με τη ζώνη εικονογράφησης που της είχε ανατεθεί και συνεργάζεται για τη σύνταξη και ηχογράφηση των κειμένων. Οι δημιουργίες τους παρουσιάζονται στην ολομέλεια της τάξης, ενισχύοντας τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση μεταξύ των ομάδων, καθώς και την κατανόηση και αφομοίωση της νέας γνώσης.

Ως προς τη χρήση των ΤΠΕ

Οι μαθητές/τριες αξιοποιούν τις ψηφιακές δεξιότητές τους σε διάφορα στάδια του σεναρίου. Στη Φάση Α', αξιοποιούν το βίντεο από το YouTube και τις προβολές PowerPoint για να συνδεθούν με το θέμα και να προετοιμαστούν κατάλληλα για τη νέα γνώση. Στη Φάση Β', χρησιμοποιούν τα tablets για να παρατηρήσουν ψηφιοποιημένες φωτογραφίες της εικονογράφησης του ναού της ενορίας τους, τις οποίες επεξεργάζονται και αναλύουν σε ομάδες. Στη Φάση Γ', περιηγούνται εικονικά σε έναν ορθόδοξο ναό μέσω του ιστότοπου και επεξεργάζονται ψηφιακές εικόνες από το Δωδεκάορτο, δίνοντας τίτλους και αναπαριστώντας σκηνές με τη θεατρική τεχνική "Γλύπτει - Γλυπτό". Η αξιοποίηση βίντεο φτιαγμένου με την πλατφόρμα lumen.5, δίνει μια συνολική εικόνα του Δωδεκάορτου και καθιστά τη συγκεκριμένη γνώση πιο ελκυστική. Στη Φάση Δ', οι μαθητές/τριες χρησιμοποιούν το ψηφιακό εργαλείο Storyjumper για να δημιουργήσουν ένα e-βιβλίο, εισάγοντας ψηφιοποιημένες φωτογραφίες και κείμενα που έχουν συντάξει, ενώ παράλληλα ηχογραφούν τα κείμενα τους, ενισχύοντας την συνεργασία και την αλληλεπίδραση μεταξύ των ομάδων.

Μέσω των δραστηριοτήτων του σεναρίου, οι μαθητές/τριες ενισχύουν τις δεξιότητες συνεργασίας, χρήσης τεχνολογίας και δημιουργικής έκφρασης, ενώ μαθαίνουν να ανακαλύπτουν και να αξιολογούν νέες γνώσεις με βιωματικό τρόπο.

Ρόλος εκπαιδευτικού

Ως προς τη συνεργασία με τους μαθητές/τριες:

Ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού στο σενάριο αυτό είναι πολύπλευρος και περιλαμβάνει την παροχή υποστήριξης και καθοδήγησης στους μαθητές/τριες. Συγκεκριμένα, ο/η εκπαιδευτικός λειτουργεί ως ανιχνευτής των ενδιαφερόντων και των ικανοτήτων των μαθητών/τριών κατά τη διάρκεια των βιωματικών δραστηριοτήτων, οργανώνοντας και συντονίζοντας τη μαθησιακή διαδικασία. Παρέχει υποστήριξη κατά τη διερεύνηση προηγούμενων γνώσεων και εμπειριών, καθοδηγεί τη συζήτηση και την ομαδική εργασία, και ενθαρρύνει τους μαθητές/τριες να αναζητούν και να βρίσκουν πληροφορίες, να

λύνουν προβλήματα και να συνεργάζονται αποτελεσματικά. Επίσης, ο/η εκπαιδευτικός βοηθά στην κριτική σκέψη και στη δημιουργική σύνθεση, ενεργοποιώντας την αντιληπτική εγρήγορση των μαθητών/τριών και καλλιεργώντας τις δεξιότητές τους μέσω της βιωματικής προσέγγισης.

Ως προς τη χρήση ΤΠΕ:

Ο/Η εκπαιδευτικός θα χρειαστεί να έχει γνώσεις στις ΤΠΕ για την υλοποίηση του σεναρίου, όπως η χρήση πλατφορμών προβολής βίντεο (YouTube), δημιουργίας παρουσιάσεων (PowerPoint) και δημιουργίας βίντεο με την υποστήριξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (lumen.5), για την εισαγωγή και την επεξεργασία του μαθήματος. Επιπλέον, η χρήση tablets για την προβολή ψηφιοποιημένων φωτογραφιών από την εικονογράφηση του ναού, η εικονική περιήγηση σε ναούς μέσω ιστοτόπων, και η δημιουργία e-βιβλίου με το εργαλείο Storyjumper απαιτούν τεχνολογική εξοικείωση. Ο/Η εκπαιδευτικός πρέπει να καθοδηγεί τους μαθητές/τριες στη χρήση αυτών των εργαλείων, διασφαλίζοντας ότι η μάθηση γίνεται με τρόπο διαδραστικό και ενδιαφέρον.

Ως προς τη συνεργασία με εκπαιδευτικούς άλλων ειδικοτήτων:

Η διεπιστημονική προσέγγιση του σεναρίου απαιτεί τη συνεργασία με εκπαιδευτικούς άλλων ειδικοτήτων, όπως τα Εικαστικά και η Θεατρική Αγωγή. Συγκεκριμένα, η ανάλυση της εικονογράφησης του ναού ενισχύει την καλλιτεχνική έκφραση και απαιτεί τη συνεργασία με τον/την εκπαιδευτικό των Εικαστικών. Επίσης, η θεατρική αναπαράσταση εικόνων από το Δωδεκάορτο συνδέεται άμεσα με τη Θεατρική Αγωγή, απαιτώντας κοινή προετοιμασία και συντονισμό με τον/την αρμόδιο εκπαιδευτικό. Αυτή η συνεργασία προωθεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της μάθησης, ενισχύοντας την κατανόηση και την εμπλοκή των μαθητών/τριών σε πολλαπλά γνωστικά πεδία.

Απαιτήσεις εφαρμογής σεναρίου

Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών

Θρησκευτικός γραμματισμός: Οι μαθητές/τριες πρέπει να έχουν μια βασική κατανόηση των ρυθμών των χριστιανικών ναών και των βασικών τους τμημάτων. Είναι σημαντικό να γνωρίζουν τα βασικά στοιχεία της εικονογράφησης, τη σημασία των εικόνων στη χριστιανική παράδοση και τη λειτουργία του ιερού ναού ως τόπου λατρείας και θρησκευτικών τελετουργιών. Προηγούμενες εμπειρίες από επισκέψεις σε ναούς ή συμμετοχή σε θρησκευτικές τελετές θα είναι χρήσιμες για την κατανόηση και την ενεργή συμμετοχή στις δραστηριότητες του σεναρίου.

Ψηφιακός γραμματισμός: Οι μαθητές/τριες πρέπει να έχουν βασικές δεξιότητες στη χρήση ψηφιακών εργαλείων, όπως tablets. Θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με την περιήγηση στο διαδίκτυο, τη χρήση ψηφιακών πλατφορμών για την προβολή βίντεο (YouTube) και την επεξεργασία εικόνων. Η εξοικείωση με εργαλεία όπως το Storyjumper για τη δημιουργία e-βιβλίων είναι επιθυμητή, αλλά μπορεί να διδαχθεί κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του σεναρίου.

Δημιουργία στάσεων ζωής, αξιών, συμπεριφορών: Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να είναι ανοιχτοί σε συνεργασία και σεβασμό των απόψεων των άλλων. Η εμπειρία στη δουλειά σε ομάδες και η ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης και ανάλυσης θα είναι πολύτιμες. Η προώθηση της κατανόησης και της αποδοχής της πολιτισμικής και θρησκευτικής κληρονομιάς είναι βασικό στοιχείο της μάθησης σε αυτό το σενάριο. Ο/Η εκπαιδευτικός θα πρέπει να δημιουργήσει ένα υποστηρικτικό περιβάλλον όπου όλοι οι μαθητές/τριες θα αισθάνονται άνετα να εκφράσουν τις απόψεις τους και να συμμετάσχουν ενεργά στις δραστηριότητες.

Προσαρμογές για διαφορετικά επίπεδα γνώσεων και εμπειριών: Σε περίπτωση που οι προϋπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες των μαθητών/τριών διαφέρουν σημαντικά, ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να προσαρμόσει το περιεχόμενο και τις δραστηριότητες, ώστε να προσφέρουν ίσες ευκαιρίες παρακολούθησης και συμμετοχής σε όλους. Μπορεί να χρειαστεί επιπλέον καθοδήγηση για μαθητές/τριες που δεν έχουν βιωματικές εμπειρίες με το θέμα, ενώ μαθητές/τριες με περισσότερες γνώσεις μπορούν να αναλάβουν ηγετικούς ρόλους στις ομάδες τους. Έτσι, η διαφοροποιημένη διδασκαλία και η χρήση συνεργατικών μεθόδων θα διασφαλίσουν ότι όλοι οι μαθητές/τριες θα επωφεληθούν από τη μάθηση.

Απαιτούμενα βοηθητικά υλικά και εργαλεία

Τεχνολογικός εξοπλισμός:

- **Φορητός υπολογιστής ή επιτραπέζιος υπολογιστής:** Για την παρουσίαση του PowerPoint, την αναπαραγωγή βίντεο και τη διαχείριση των ψηφιακών εργαλείων.
- **Βιντεοπροβολέας:** Για την προβολή των παρουσιάσεων PowerPoint και των βίντεο σε μεγάλη οθόνη ώστε να τα βλέπουν όλοι οι μαθητές/τριες.
- **Διαδραστικός πίνακας:** Για τη δυναμική παρουσίαση των πληροφοριών, τη διαδραστική συμμετοχή των μαθητών/τριών και την καταγραφή των ιδεών τους.
- **Tablets:** Για τη χρήση των ψηφιοποιημένων φωτογραφιών και εικόνων, την πρόσβαση στο διαδίκτυο και την εργασία στα ομαδικά φύλλα εργασίας.
- **Σύνδεση στο διαδίκτυο:** Απαραίτητη για την πρόσβαση στα βίντεο YouTube και τα ψηφιακά περιβάλλοντα όπως το Storyjumper.

Λογισμικά:

- **Microsoft PowerPoint:** Για την δημιουργία και παρουσίαση διαφανειών με σκοπό την καλύτερη οργάνωση του μαθήματος.
- **Storyjumper:** Για τη δημιουργία e-βιβλίου από τους μαθητές/τριες.
- **Lumen5:** Για την δημιουργία βίντεο με θέμα το Δωδεκάορτο.
- **Περιηγητές διαδικτύου (Chrome, Firefox):** Για την πρόσβαση στα απαραίτητα διαδικτυακά εργαλεία και βίντεο.

Υλικά:

1. **Φωτογραφίες και εικόνες:** Ψηφιοποιημένες φωτογραφίες από τον Ιερό Ναό της ενορίας των μαθητών/τριών (Ζωοδόχου Πηγής Λάρισας) και εικόνες από το Δωδεκάορτο, που θα χρησιμοποιηθούν στις ομαδικές εργασίες.
2. **Φωτοτυπίες:** Φύλλα εργασίας και οδηγίες για τις δραστηριότητες.
3. **Ψηφιακά περιβάλλοντα:** Ιστοσελίδες για την εικονική περιήγηση στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου (π.χ. https://imkal.gr/portfolio_page/koimisi-kalamarias/).

Άλλα βοηθητικά μέσα:

1. **Φύλλα εργασίας:**
 - 1ο Ομαδικό Φύλλο Εργασίας: Περιέχει πίνακα με τις ερωτήσεις "τι βλέπω;", "τι νομίζω;", "τι αναρωτιέμαι;" για την ανάλυση της εικονογράφησης του ναού.
 - 2ο Ομαδικό Φύλλο Εργασίας: Περιέχει εικόνες από το Δωδεκάορτο και χώρο για τις ομάδες να γράψουν τον τίτλο που ταιριάζει στην καθεμία.
2. **Ιστοσελίδες και διαδικτυακοί πόροι:**
 - YouTube βίντεο: <https://www.youtube.com/watch?v=TnWqudCamQk>
 - Ιστοσελίδα για την εικονική περιήγηση: https://imkal.gr/portfolio_page/koimisi-kalamarias/

Αυτός ο συνδυασμός υλικών και εργαλείων θα εξασφαλίσει την ομαλή διεξαγωγή του σεναρίου και θα υποστηρίξει τη συμμετοχή και την ενεργή μάθηση των μαθητών/τριών.

Απαιτούμενη προετοιμασία

Προετοιμασία Υλικών και Εργαλείων:

1. **Συγκέντρωση και Οργάνωση Ψηφιακού Υλικού:**
 - Κατέβασμα και αποθήκευση του βίντεο από το YouTube (<https://www.youtube.com/watch?v=TnWqudCamQk>).
 - Επιλογή και αποθήκευση ψηφιοποιημένων φωτογραφιών από τον Ιερό Ναό της ενορίας των μαθητών/τριών.
 - Δημιουργία PowerPoint παρουσιάσεων που θα περιέχουν το υλικό για τις διαφάνειες, τις φωτογραφίες, τις εικόνες και τη φράση του σιωπηρού ερεθίσματος με κείμενο.
 - Δημιουργία βίντεο με το Δωδεκάορτο, χρησιμοποιώντας την πλατφόρμα lumen5.
2. **Ετοιμασία Φύλλων Εργασίας:**
 - Δημιουργία και εκτύπωση των ομαδικών φύλλων εργασίας (1ο και 2ο Ομαδικό Φύλλο Εργασίας).
 - Δημιουργία διαφοροποιημένων φύλλων αξιολόγησης για την τελική φάση του σεναρίου.
3. **Διασφάλιση Τεχνολογικού Εξοπλισμού:**
 - Έλεγχος και προετοιμασία του φορητού υπολογιστή ή του επιτραπέζιου υπολογιστή.
 - Εξασφάλιση λειτουργικότητας του βιντεοπροβολέα και του διαδραστικού πίνακα.
 - Διασφάλιση επαρκούς αριθμού tablets για τις ομάδες των μαθητών/τριών.

- Έλεγχος της σύνδεσης στο διαδίκτυο και της πρόσβασης στις απαραίτητες ιστοσελίδες (YouTube, Storyjumper, κ.λπ.).

Εξασφάλιση Υλικοτεχνικής Υποδομής:

1. Κράτηση Χώρων:

- Κράτηση του εργαστηρίου πληροφορικής, για τη Δ΄ Φάση του σεναρίου.

2. Άδειες και Εγκρίσεις:

- Επικοινωνία με τον υπεύθυνο του Ιερού Ναού της ενορίας των μαθητών/τριών για τη συλλογή φωτογραφιών και την αναφορά του ναού στο σενάριο.

Προετοιμασία Εκπαιδευτικού:

1. Εξοικείωση με τα Ψηφιακά Εργαλεία:

- Εκπαίδευση στη χρήση του λογισμικού Storyjumper για τη δημιουργία e-βιβλίου.
- Εξάσκηση στη χρήση του lumen5 για τη δημιουργία βίντεο.
- Εξοικείωση με τη χρήση των διαδραστικών λειτουργιών του διαδραστικού πίνακα.

2. Σχεδιασμός Μαθήματος:

- Σχεδιασμός λεπτομερούς πλάνου μαθήματος που θα περιλαμβάνει όλες τις φάσεις του σεναρίου, τις δραστηριότητες, τα χρονοδιαγράμματα και τους στόχους μάθησης.
- Προετοιμασία των ερωτήσεων και θεμάτων για τις συζητήσεις και τις δραστηριότητες προβληματισμού.

3. Συνεργασία με Συναδέλφους:

- Συνεννόηση με εκπαιδευτικούς άλλων ειδικοτήτων για την διαθεματική σύνδεση του μαθήματος.

ΣΤΟΧΟΙ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Διδακτικοί στόχοι

Γενικός/οί στόχος/οι

Ο γενικός στόχος του σεναρίου είναι οι μαθητές/-τριες να αναπτύξουν θρησκευτική συνείδηση μέσω της ανάλυσης και εμπέδωσης των κανόνων που διέπουν την εικονογράφηση ενός ναού και να εξοικειωθούν με τα σύμβολα, τις εικόνες και τις γιορτές της ορθόδοξης θείας λατρείας. Μέσω βιωματικών και συνεργατικών δραστηριοτήτων, θα ενισχυθεί ο θρησκευτικός γραμματισμός, προάγοντας την κατανόηση και εκτίμηση της θρησκευτικής παράδοσης και των πρακτικών της, καθώς και την ανάπτυξη κριτικής σκέψης και δεξιοτήτων συνεργασίας.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Γνώσεις

Όσον αφορά τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του σεναρίου στην κατηγορία των γνώσεων, αυτά είναι:

Ανάκληση

Οι μαθητές/τριες μετά το πέρας του σεναρίου:

- Είναι ικανοί/ές να ανακαλέσουν βασικές πληροφορίες σχετικά με τους ρυθμούς των χριστιανικών ναών και τα βασικά τους μέρη από τη μακροπρόθεσμη μνήμη τους (π.χ., αναφορά στους ρυθμούς των ναών και στα βασικά τους μέρη κατά την αρχική φάση Α').
- Μπορούν να ανακαλέσουν τις πληροφορίες που προέκυψαν από προηγούμενες επισκέψεις τους στον Ιερό Ναό της ενορίας τους, μέσω της παρατήρησης φωτογραφιών από τον ναό αυτό.

Κατανόηση

- Μπορούν να κατανοήσουν τη σημασία των εικόνων ως "βιβλία των γραμμάτων" και να συζητήσουν τις εντυπώσεις τους και τις αντιδράσεις τους πάνω σε αυτήν τη φράση.

Εφαρμογή

- Είναι ικανοί/ές να χρησιμοποιήσουν τις γνώσεις τους για να κατανοήσουν και να αναλύσουν τα διαφορετικά μέρη της εικονογράφησης ενός ιερού ναού.
- Μπορούν να εφαρμόσουν τη διαδικασία παρατήρησης και ανάλυσης σε πραγματικές καταστάσεις, όπως η χρήση ψηφιοποιημένων φωτογραφιών του ναού της ενορίας τους στο tablet, για να παρατηρήσουν τις ζώνες εικονογράφησης.

Ανάλυση

- Είναι ικανοί/ές να συγκρίνουν και να αναλύσουν τις διάφορες ζώνες εικονογράφησης ενός ιερού ναού, καθορίζοντας πώς τα μέρη αυτά σχετίζονται μεταξύ τους και με το σύνολο.

Αξιολόγηση

- Είναι ικανοί/ές να αξιολογήσουν και να τεκμηριώσουν την άποψή τους με κριτική σκέψη και επιχειρήματα, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της συζήτησης και αξιολόγησης των ευρημάτων των ομάδων.
- Μπορούν να αξιολογήσουν την δική τους εργασία και να αναθεωρήσουν ή να επιβεβαιώσουν τις απόψεις τους σχετικά με την εικονογράφηση ενός ιερού ναού.

Δημιουργία

- Είναι ικανοί/ές να παράγουν μια νέα δομή, όπως την κατασκευή ενός e-βιβλίου με το ψηφιακό εργαλείο Storyjumper.
- Μπορούν να αναπαραστήσουν μία από τις εικόνες του Δωδεκάορτου με τη θεατρική τεχνική "Γλύπτης – Γλυπτό".

Περαιτέρω Κατηγοριοποίηση των ΠΜΑ

Ως προς το Γνωστικό Αντικείμενο

- Οι μαθητές/τριες μαθαίνουν για την εικονογράφηση των ορθόδοξων χριστιανικών ναών και τη θέση των εικόνων.
- Ανακαλύπτουν τη δομή και τη σημασία των διαφόρων ζωνών εικονογράφησης (τρούλος, τέμπλο, Ιερό κ.λπ.).

Ως προς τη Μαθησιακή Διαδικασία

- Η μάθηση αποκτά βιωματικό χαρακτήρα μέσω της επεξεργασίας δεδομένων από τον Ιερό Ναό της ενορίας των μαθητών/τριών.
- Οι μαθητές/τριες αναπτύσσουν δεξιότητες παρατήρησης, ανάλυσης και σύνθεσης πληροφοριών.

Ως προς την Ανάπτυξη Θρησκευτικού Γραμματισμού

- Οι μαθητές/τριες αναπτύσσουν την ικανότητα να κατανοούν και να ερμηνεύουν θρησκευτικά σύμβολα και εικόνες.
- Αποκτούν βαθύτερη κατανόηση της θρησκευτικής τέχνης και της σημασίας της στην ορθόδοξη παράδοση.

Δεξιότητες

Οι δεξιότητες που αναπτύσσουν οι μαθητές/τριες μέσα από το συγκεκριμένο σενάριο είναι οι εξής:

Αντίληψη

Οι μαθητές/τριες μετά το πέρας του σεναρίου:

- Έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τις αισθήσεις τους για την εκδήλωση και καθοδήγηση κινητικής δραστηριότητας, όπως η παρατήρηση και ανάλυση των εικονογραφήσεων στον ναό μέσω των φωτογραφιών και εικόνων στο tablet.

Ετοιμότητα

- Είναι διανοητικά, φυσικά και συναισθηματικά έτοιμοι/ες να ανταποκριθούν σε μια κατάσταση.

Αναγνωρίζουν τις δυνατότητες και τους περιορισμούς τους ενώ δείχνουν διάθεση να μάθουν νέες διαδικασίες, όπως η χρήση του Storyjumper για την κατασκευή του e-βιβλίου.

Καθοδηγούμενη Ανταπόκριση

- Είναι ικανοί/ές, ακολουθώντας οδηγίες από τον εκπαιδευτικό, μέσω μίμησης, να επιχειρούν με τη διαδικασία δοκιμής και λάθους και με εξάσκηση να αναπαράγουν μια πράξη ή ενέργεια, όπως η αναπαράσταση μιας εικόνας του Δωδεκάορτου με τη θεατρική τεχνική "Γλύπτης – Γλυπτό".

Μηχανισμός

- Είναι ικανοί/ές να εκτελέσουν ή αναπαράγουν μόνοι/ες τους, με αυτοπεποίθηση μια πράξη ή ενέργεια με αυτοματοποιημένες κινητικές δεξιότητες, όπως η χρήση του tablet για την παρατήρηση και ανάλυση των φωτογραφιών του ναού και των εικόνων του Δωδεκάορτου.

Σύνθετη Προφανής Ανταπόκριση

- Διαθέτουν κινητικές δεξιότητες για να εκτελέσουν μια σύνθετη ενέργεια ή πράξη με γρήγορη, ακριβή, επιδέξια και αυτοματοποιημένη απόδοση, όπως η αξιοποίηση των tablet για τις ομαδικές εργασίες τους και η κατασκευή του e-βιβλίου στο Storyjumper.

Προσαρμογή

- Είναι ικανοί/ές να αναπτύσσουν δεξιότητες προσαρμογής και να μάθουν πώς να μαθαίνουν, για να μπορούν να ανταποκριθούν αποτελεσματικά σε μια νέα κατάσταση, όπως η εικονική περιήγηση στον ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στην Καλαμαριά και η ερμηνεία των εικόνων του Δωδεκάορτου.

Δημιουργία

- Είναι ικανοί/ές να δημιουργήσουν νέες κινητικές δεξιότητες για την προσαρμογή σε μια καινούργια διαφορετική ιδιαίτερη κατάσταση ή πρόβλημα, όπως η δημιουργία ενός e-βιβλίου που αφορά τον ιερό ναό της ενορίας τους και η καταγραφή των στοιχείων που συγκέντρωσαν.

Περαιτέρω Κατηγοριοποίηση των ΠΜΑ

Ως προς τη Χρήση ΤΠΕ (Ανάπτυξη Ψηφιακού Γραμματισμού)

- Οι μαθητές/τριες αναπτύσσουν δεξιότητες στη χρήση των ψηφιακών εργαλείων, όπως τα tablet για την ανάλυση φωτογραφιών και εικόνων και το Storyjumper για τη δημιουργία e-βιβλίων.

Ως προς την Κοινωνικοποίηση των Μαθητών/τριών

- Οι μαθητές/τριες συνεργάζονται σε ομάδες για την εκτέλεση των δραστηριοτήτων, αναπτύσσοντας

κοινωνικές δεξιότητες και ενισχύοντας την αλληλεπίδραση μεταξύ τους.

- Συμμετέχουν σε ομαδικές συζητήσεις και παρουσιάσεις, ενισχύοντας την ικανότητά τους για δημόσια ομιλία και την ανταλλαγή ιδεών.

Ως προς την Ενίσχυση της Ενεργητικής, Ανακαλυπτικής Μάθησης

- Οι μαθητές/τριες συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία της μάθησης μέσω βιωματικών δραστηριοτήτων, όπως η παρατήρηση και ανάλυση των φωτογραφιών και εικόνων και η εικονική περιήγηση στον ναό, καλλιεργώντας, ταυτόχρονα, τη δεξιότητα του οπτικού γραμματισμού.
- Ενθαρρύνονται να ανακαλύψουν, επεξεργαστούν και συνθέσουν νέες γνώσεις, μέσω της συμμετοχής τους σε διαθεματικές δραστηριότητες που συνδυάζουν το μάθημα της Θρησκευτικής Τέχνης με το μάθημα των Εικαστικών.

Ως προς τις ΤΠΕ

- Χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ για την αναζήτηση της νέας γνώσης και παρουσίαση των ευρημάτων τους, ενισχύοντας τον ψηφιακό τους γραμματισμό και την ικανότητά τους για δημιουργική έκφραση μέσω των νέων τεχνολογιών.

Στάσεις, συμπεριφορές, αξίες

Οι μαθητές/τριες μετά το πέρας του σεναρίου θα έχουν αναπτύξει τις εξής στάσεις, συμπεριφορές και αξίες:

Πρόσληψη/Αντίληψη

- Οι μαθητές/τριες είναι ικανοί/ές να «ακούν» τον άλλο με προσοχή και ευαισθησία, αναγνωρίζοντας τη σημασία των θρησκευτικών εικόνων του ναού. Αντιλαμβάνονται τη συναισθηματική και πολιτιστική αξία που έχουν για την κοινότητα και τους ανθρώπους που τις τιμούν.

Ανταπόκριση

- Οι μαθητές/τριες ανταποκρίνονται συμμετέχοντας ενεργά στη διαδικασία μάθησης, δείχνοντας ενδιαφέρον για τις θρησκευτικές παραδόσεις που εκπροσωπούν οι εικόνες. Συμμετέχουν στις δραστηριότητες με ενθουσιασμό και συνεργάζονται με τους/τις συμμαθητές/τριες τους και τον/την εκπαιδευτικό.

Εκτίμηση/Αποτίμηση

- Οι μαθητές/τριες είναι ικανοί/ές να συσχετίζουν συνδυαστικά μια αξία με μια στάση ή πληροφορία συνδέοντας την αξία με τις αποκτηθείσες γνώσεις και εμπειρίες τους και να διαμορφώνουν τις δικές τους στάσεις ζωής και συμπεριφορές. Αναγνωρίζουν τη σημασία της θρησκευτικής κληρονομιάς και αναπτύσσουν σεβασμό για αυτήν.

Οργάνωση

- Οι μαθητές/τριες είναι ικανοί/ές να οργανώνουν τις πληροφορίες, τις αξίες και τις ιδέες που αποκτούν μέσα από τη μελέτη των εικόνων, προβαίνοντας στη μεταξύ τους σύγκριση και συσχέτισμό με τις αντίστοιχες προϋπάρχουσες δικές τους. Αναπτύσσουν ένα προσωπικό σύστημα αξιών που περιλαμβάνει την αναγνώριση και τον σεβασμό της θρησκευτικής κληρονομιάς.

Χαρακτηρισμός/Εσωτερίκευση Αξιών

- Οι μαθητές/τριες διατηρούν τις αξίες ή πεποιθήσεις του συστήματος αξιών που ανέπτυξαν κατά τη διάρκεια του σεναρίου, το οποίο ασκεί επιρροή στη συμπεριφορά τους και διαμορφώνει μια στάση ζωής που τους/τις χαρακτηρίζει. Εσωτερικεύουν την αξία του σεβασμού και της διατήρησης της θρησκευτικής κληρονομιάς, μεταδίδοντας αυτή την αξία μέσω της συμμετοχής τους σε κοινές δραστηριότητες και της καθημερινής τους συμπεριφοράς.

Περαιτέρω Κατηγοριοποίηση των ΠΜΑ

Ως προς την Ανάπτυξη Δημοκρατικών και Ανθρωπιστικών Αρχών και Αξιών

- Οι μαθητές/τριες αναπτύσσουν σεβασμό για τις θρησκευτικές παραδόσεις, κατανοώντας τη σημασία της διατήρησης και προστασίας της για τις επόμενες γενιές. Καλλιεργούν τη συνεργασία και την ομαδική εργασία μέσα από τη συμμετοχή τους σε κοινές δραστηριότητες και παρουσιάσεις.

Ως προς την Ανάπτυξη Ηθικών Πανανθρώπινων Αξιών και Αρχών

- Οι μαθητές/τριες αναπτύσσουν ενσυναίσθηση και σεβασμό προς τις αξίες και τα συναισθήματα των άλλων, αναγνωρίζοντας τη σημασία της θρησκευτικής πίστης και κληρονομιάς στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων.

Ως προς την Διαμόρφωση Στάσεων Ζωής

- Οι μαθητές/τριες διαμορφώνουν στάσεις ζωής που περιλαμβάνουν την αναγνώριση, τον σεβασμό και την προστασία της θρησκευτικής κληρονομιάς. Αναπτύσσουν δεξιότητες κοινωνικής ευθύνης και συνειδητοποιούν τη σημασία της διατήρησης της θρησκευτικής κληρονομιάς για την ταυτότητα και την ιστορία μιας κοινότητας.

Εκτίμηση μαθησιακών ή άλλων δυσκολιών των μαθητών

Οι θρησκευτικές έννοιες και όροι που περιέχονται στο σενάριο, όπως οι ζώνες εικονογράφησης του ιερού ναού και οι βασικές δομές του, είναι συμβατές με το επίπεδο της γνωστικής και θρησκευτικής ανάπτυξης στο οποίο βρίσκονται οι μαθητές/τριες της Στ' τάξης του Δημοτικού. Αυτές οι έννοιες σχετίζονται με τις

εμπειρίες και τα βιώματά τους κατά τις επισκέψεις σε εκκλησίες και τους θρησκευτικούς εορτασμούς.

Ως προς τη γνωστική ανάπτυξη

Το σενάριο απευθύνεται σε μαθητές/τριες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ηλικίας 11-12 ετών, οι οποίοι/ες εντάσσονται στο στάδιο της συγκεκριμένης σκέψης. Σε αυτό το στάδιο, η σκέψη των παιδιών βασίζεται στη συγκεκριμένη λογική και μπορούν να επιδείξουν τις ικανότητές τους όταν ασχολούνται με συγκεκριμένα πράγματα ή τις αναπαραστάσεις τους. Η σκέψη μπορεί να μεταβεί από το συγκεκριμένο στο υποθετικό, αλλά όχι το αντίστροφο.

Συνεπώς, η διδασκαλία της έννοιας του ιερού ναού και των ζωνών εικονογράφησης πρέπει να ξεκινά με συγκεκριμένα παραδείγματα από την καθημερινή ζωή και τις εμπειρίες των μαθητών/τριών. Για το λόγο αυτό, το παρόν σενάριο ξεκινά με την προβολή ενός βίντεο από έναν ιερό ναό (Ιερό Ναό Αγίου Θεράποντος Ζωγράφου), προκειμένου να συνδέσει τις προηγούμενες γνώσεις των μαθητών/τριών με το νέο υλικό και συνεχίζει την επεξεργασία των νέων γνώσεων με φωτογραφίες από τον ιερό ναό της ενορίας των μαθητών/τριών (Ιερός Ναός Ζωοδόχου Πηγής Λάρισας), ώστε να εστιάσει σε βιώματα και προσωπικές εμπειρίες τους.

Ως προς την θρησκευτική ανάπτυξη

Στην περίπτωση της διδασκαλίας της εικονογράφησης ενός ιερού ναού, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη το επίπεδο θρησκευτικής ανάπτυξης των μαθητών/τριών. Οι θρησκευτικές έννοιες και συμβολισμοί που αφορούν την εικονογράφηση πρέπει να παρουσιάζονται με τρόπο που να είναι κατανοητός και σχετικός με τις εμπειρίες τους. Για παράδειγμα, οι μαθητές/τριες μπορούν να συνδέσουν τις εικόνες του ναού με τις δικές τους εμπειρίες από επισκέψεις σε εκκλησίες, βοηθώντας τους έτσι να κατανοήσουν καλύτερα τους θρησκευτικούς συμβολισμούς και το νόημά τους.

Η παρουσίαση των ζωνών εικονογράφησης και των βασικών δομών του ναού μέσω συγκεκριμένων και οικείων παραδειγμάτων από την καθημερινή ζωή των μαθητών/τριών διευκολύνει την κατανόηση και την αποδοχή αυτών των εννοιών. Η χρήση ψηφιακών εργαλείων, όπως η εικονική περιήγηση σε ναούς και η επεξεργασία ψηφιοποιημένων εικόνων από τον ναό της ενορίας τους, ενισχύει τη βιωματική μάθηση και βοηθά τους/τις μαθητές/τριες να συνδέσουν τη θεωρητική γνώση με τις πρακτικές εμπειρίες τους.

Επιπλέον, η ενσωμάτωση διαδραστικών και θεατρικών δραστηριοτήτων, όπως η τεχνική "Γλύπτης – Γλυπτό", παρέχει στους/στις μαθητές/τριες την ευκαιρία να εκφράσουν τις αντιλήψεις τους και να εμπλακούν ενεργά στη μάθηση. Η δημιουργία ενός e-βιβλίου με τις ψηφιακές φωτογραφίες που επεξεργάστηκαν, επιτρέπει στους/στις μαθητές/τριες να παρουσιάσουν τη δουλειά τους και να ενισχύσουν τη συνεργατική μάθηση.

Συνολικά, η διδασκαλία της εικονογράφησης του ναού πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στις γνωστικές και θρησκευτικές ικανότητες των μαθητών/τριών, χρησιμοποιώντας μεθόδους και υλικό που είναι κατανοητά και οικεία σε αυτούς. Με αυτόν τον τρόπο, οι μαθητές/τριες μπορούν να κατανοήσουν καλύτερα τους

θρησκευτικούς συμβολισμούς και να αναπτύξουν μια βαθύτερη σχέση με τις θρησκευτικές έννοιες που διδάσκονται.

Εκπαιδευτικοί πόροι

Για την υλοποίηση του σεναρίου χρησιμοποιούνται εκπαιδευτικοί πόροι όπως βίντεο από YouTube (για παρατήρηση του εσωτερικού ενός ιερού ναού και για εικονική περιήγηση) και η πλατφόρμα lumen.5, ώστε να παρουσιαστεί, με ένα βίντεο, μέσω αξιοποίησης της Τεχνητής Νοημοσύνης, το Δωδεκάορτο. Η επιλογή τους βασίζεται στη δυνατότητα προσαρμογής στις ανάγκες της διδασκαλίας, ενθαρρύνοντας την ενεργό συμμετοχή και ανάλυση των μαθητών/τριών και στην προσέλκυση του ενδιαφέροντός τους.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ & ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ροή εφαρμογής – Πορεία διδασκαλίας

Η διδασκαλία στο σενάριο ακολουθεί το μοντέλο βιωματικής προσέγγισης και υλοποιείται σε τέσσερις φάσεις. Κάθε φάση εστιάζει σε ένα ζήτημα, το οποίο οι μαθητές/τριες βιώνουν ατομικά και το εξετάζουν κριτικά, συλλογικά και συνεργατικά μέσα στην ομάδα.

Δραστηριότητα 1

Τίτλος δραστηριότητας

"Εξερευνώντας τον Ιερό Ναό: Από τις Γνώσεις στις Νέες Εμπειρίες"

Συνοπτική περιγραφή

Στη φάση αυτή, οι μαθητές/τριες παρακολουθούν βίντεο από τον Ιερό Ναό Αγίου Θεράποντος, συσχετίζουν προηγούμενες γνώσεις για τους χριστιανικούς ναούς και εκφράζουν ελεύθερα τις εντυπώσεις τους. Μέσω ερωτήσεων και συζήτησης, δημιουργούν έναν εννοιολογικό χάρτη για την έννοια του ναού. Το σιωπηλό ερέθισμα με κείμενο που αξιοποιείται, προετοιμάζει το ψυχολογικό κλίμα της τάξης για την καινούργια γνώση που αφορά την εικονογράφηση ενός ιερού ναού.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Ανάκληση

Οι μαθητές/τριες είναι ικανοί/ές να ανακαλέσουν βασικές πληροφορίες σχετικά με τους ρυθμούς των χριστιανικών ναών και τα βασικά τους μέρη από τη μακροπρόθεσμη μνήμη τους.

Κατανόηση

Μπορούν να κατανοήσουν τη σημασία των εικόνων ως "βιβλία των αγραμμάτων" και να συζητήσουν τις εντυπώσεις τους και τις αντιδράσεις τους πάνω σε αυτήν τη φράση.

Ανταπόκριση

Ανταποκρίνονται συμμετέχοντας ενεργά στη διαδικασία μάθησης, δείχνοντας ενδιαφέρον για τις θρησκευτικές παραδόσεις που εκπροσωπούν οι εικόνες. Συμμετέχουν στις δραστηριότητες με ενθουσιασμό και συνεργάζονται με τους/τις συμμαθητές/τριες τους και τον/την εκπαιδευτικό.

Είδος δραστηριότητας

Αναζητείται στη μηχανή αναζήτησης google το παρακάτω βίντεο:

<https://www.youtube.com/watch?v=TnWqudCamQk> (διάρκεια 8:37 λεπτά)

Το βίντεο δείχνει την εσωτερική οπτική του Ιερού Ναού Αγίου Θεράποντος Ζωγράφου και εστιάζει στην ψυχολογική και συναισθηματική προετοιμασία των μαθητών/τριών για το σενάριο που θα διεξαχθεί. Πραγματοποιείται σύνδεση με προηγούμενες γνώσεις, κάνοντας, οι μαθητές/-τριες, μια αναφορά στους ρυθμούς των χριστιανικών ναών και στα βασικά τους μέρη. Τα στοιχεία που θα αναφέρουν καταγράφονται στον πίνακα και ομαδοποιούνται, ώστε να δημιουργηθεί ένας "ενοιολογικός χάρτης" της έννοιας του ναού. Επιδιώκεται να γίνει η προετοιμασία των μαθητών/τριών και η διαμόρφωση ψυχολογικού κλίματος στην τάξη, ώστε να είναι δυνατή η ελεύθερη έκφρασή τους και η διαλογική συζήτηση μαζί τους, όπως και η ενεργός συμμετοχή τους στο μάθημα και στις ομάδες εργασίας. Διερευνώνται οι προηγούμενες εμπειρίες και οι γνώσεις τους μέσω κατάλληλων ερωτήσεων, ώστε να διαμορφωθεί το πλαίσιο της παρουσίασης του νέου υλικού. Παρουσιάζεται σε PowerPoint ο σκοπός του συγκεκριμένου μαθήματος (προοργανωτής). Με την τεχνική του σιωπηρού ερεθίσματος με κείμενο προβάλλεται, σε PowerPoint, η φράση "Οι εικόνες είναι βιβλία των αγραμμάτων" και αναμένονται οι αντιδράσεις των μαθητών/τριών. Ανταλλάσσονται εντυπώσεις και γίνεται διάλογος, εστιασμένος στο ζήτημα της εικονογράφησης ενός ιερού ναού.

Εκτιμώμενη διάρκεια

Ο εκτιμώμενος χρόνος διάρκειας της φάσης αυτής είναι 15 λεπτά.

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Για τη Φάση Α΄ του σεναρίου προβάλλεται βίντεο για τον Ιερό Ναό Αγίου Θεράποντος Ζωγράφου, ώστε να προετοιμαστούν ψυχολογικά οι μαθητές/τριες για τη νέα γνώση. Αξιοποιείται ο καταϊγισμός ιδεών, για την ανάκληση προηγούμενων γνώσεων, σχετικά με τους ρυθμούς των ιερών ναών και τα μέρη του ναού. Ακολουθεί κατασκευή σχετικού εννοιολογικού χάρτη. Χρησιμοποιείται σιωπηρό ερέθισμα με κείμενο (προβολή PowerPoint της φράσης "Οι εικόνες είναι βιβλία των αγραμμάτων"). Τέλος, γίνεται διάλογος για την εισαγωγή στο θέμα της εικονογράφησης ενός ιερού ναού, ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή τους και την ελεύθερη έκφραση σκέψεων.

Εργαλεία

Τεχνολογικός εξοπλισμός:

- **Φορητός υπολογιστής ή επιτραπέζιος υπολογιστής:** Για την παρουσίαση του PowerPoint και την αναπαραγωγή βίντεο.
- **Βιντεοπροβολέας:** Για την προβολή των παρουσιάσεων PowerPoint και των βίντεο σε μεγάλη οθόνη ώστε να τα βλέπουν όλοι οι μαθητές/τριες.
- **Διαδραστικός πίνακας:** Για τη δυναμική παρουσίαση των πληροφοριών, τη διαδραστική συμμετοχή των μαθητών/τριών και την καταγραφή των ιδεών τους.
- **Σύνδεση στο διαδίκτυο:** Απαραίτητη για την πρόσβαση στα βίντεο YouTube.

Λογισμικά:

- **Microsoft PowerPoint:** Για την δημιουργία και παρουσίαση διαφανειών με σκοπό την καλύτερη οργάνωση του μαθήματος.
- **Περιηγητές διαδικτύου (Chrome, Firefox):** Για την πρόσβαση στα απαραίτητα βίντεο.

Ιστοσελίδες και διαδικτυακοί πόροι:

- YouTube βίντεο: <https://www.youtube.com/watch?v=TnWqudCamQk>

Ενορχήστρωση τάξης

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Η Α΄ φάση, για τη βίωση του γνωστού, πραγματοποιείται, αρχικά, στην ολομέλεια της τάξης, με καταϊγισμό ιδεών και δημιουργία εννοιολογικού χάρτη. Στη συνέχεια, οι μαθητές/τριες έρχονται σε επαφή με το καινούργιο ζήτημα, με συζήτηση στην ολομέλεια και αξιοποιώντας της τεχνική του σιωπηρού ερεθίσματος.

Ενέργειες μαθητή/τριας

Κατά τη διάρκεια της Φάσης Α΄, οι μαθητές/τριες μοιράζονται τις προηγούμενες γνώσεις και εμπειρίες

τους σχετικά με τους χριστιανικούς ναούς, συνεισφέροντας στη δημιουργία ενός σχετικού εννοιολογικού χάρτη. Συζητούν και ανταλλάσσουν απόψεις για τους αρχιτεκτονικούς ρυθμούς και τα βασικά μέρη των ναών, συμμετέχοντας ενεργά και διαμορφώνοντας το κατάλληλο ψυχολογικό κλίμα για τις επόμενες φάσεις του σεναρίου.

Δραστηριότητα 2

Τίτλος δραστηριότητας

"Εμβάθυνση στην Εικονογραφία των Ιερών Ναών"

Συνοπτική περιγραφή

Στη Β' φάση, οι μαθητές/τριες αναλύουν την εικονογράφιση του ναού, εστιάζοντας στην ορολογία και την κατανόηση των ιερών εικόνων μέσα στο θρησκευτικό τους πλαίσιο. Χωρισμένοι σε ομάδες, επεξεργάζονται φωτογραφίες από τον ιερό ναό της ενορίας τους, αναζητούν σχέσεις μεταξύ των εννοιών και διατυπώνουν γενικεύσεις. Καταγράφουν παρατηρήσεις και σκέψεις, παρουσιάζουν τα ευρήματά τους στην ολομέλεια της τάξης και αναθεωρούν ή επιβεβαιώνουν τις αρχικές τους απόψεις, ενισχύοντας την κατανόηση της θρησκευτικής γλώσσας και γνώσης.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Ανάκληση

Οι μαθητές/τριες μπορούν να ανακαλέσουν τις πληροφορίες που προέκυψαν από τις προηγούμενες επισκέψεις τους στον Ιερό Ναό της ενορίας τους (ιερός ναός Ζωοδόχου Πηγής Λάρισας), μέσω της παρατήρησης φωτογραφιών από τον ναό.

Εφαρμογή

Μπορούν να εφαρμόσουν τη διαδικασία παρατήρησης και ανάλυσης σε πραγματικές καταστάσεις (χρήση ψηφιοποιημένων φωτογραφιών του ναού της ενορίας τους στο tablet, για να παρατηρήσουν τις ζώνες εικονογράφησης).

Αξιολόγηση

Είναι ικανοί/ές να αξιολογήσουν και να τεκμηριώσουν την άποψή τους με κριτική σκέψη και επιχειρήματα, ιδιαίτερα κατά την εργασία των ομάδων.

Αντίληψη

Έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τις αισθήσεις τους για την εκδήλωση και καθοδήγηση κινητικής δραστηριότητας (παρατήρηση και ανάλυση των εικονογραφήσεων στον ναό μέσω των φωτογραφιών στο tablet).

Μηχανισμός

Είναι ικανοί/ές να εκτελέσουν ή αναπαράγουν μόνοι/ες τους μια πράξη ή ενέργεια με αυτοματοποιημένες κινητικές δεξιότητες (χρήση του tablet για την παρατήρηση και ανάλυση των φωτογραφιών του ναού).

Εκτίμηση/Αποτίμηση

Αναγνωρίζουν τη σημασία της θρησκευτικής κληρονομιάς και αναπτύσσουν σεβασμό για αυτήν.

Είδος δραστηριότητας

Γίνεται χωρισμός των μερών της εικονογράφησης ενός ιερού ναού και επεξεργασία αυτών από τους μαθητές/-τριες ως εξής:

- 1η ομάδα: Πρώτη και δεύτερη ζώνη εικονογράφησης (τρούλος και τα τέσσερα τρίγωνα που τον στηρίζουν).
- 2η ομάδα: Τρίτη και τέταρτη ζώνη εικονογράφησης (ζώνη στο ύψος των Ευαγγελιστών, ζώνη κοντά στους πιστούς).
- 3η ομάδα: Ιερό.
- 4η ομάδα: Εικονοστάσι (τέμπλο).

Οι μαθητές χωρίζονται σε 4 ομάδες εργασίας. Σε επίπεδο ομάδας, μοιράζονται τα ομαδικά φύλλα εργασίας (**1ο Ομαδικό Φύλλο Εργασίας**) και τα παιδιά καθορίζουν την κατανομή των εργασιών. Στα φύλλα αυτά αξιοποιούνται φωτογραφίες που έχουν τραβηχτεί από τον Ιερό Ναό της ενορίας τους (Ζωοδόχου Πηγής Λάρισας), στην οποία ανήκει το σχολείο όπου πρόκειται να διεξαχθεί το σενάριο διδασκαλίας. Με τον τρόπο αυτό η μάθηση αποκτά βιωματικό χαρακτήρα, καθώς γίνεται επεξεργασία δεδομένων οικεία στους μαθητές/τριες, από προηγούμενες επισκέψεις τους στον εν λόγω ναό. Οι φωτογραφίες παρουσιάζουν τμήματα της εικονογράφησης του ναού αυτού (διαθεματική σύνδεση με το μάθημα των Εικαστικών), τις οποίες οι μαθητές/-τριες καλούνται να παρατηρήσουν προσεκτικά, ψηφιοποιημένες, στο tablet που μοιράζεται σε κάθε ομάδα. Το 1ο ομαδικό φύλλο εργασίας που δίνεται περιέχει έναν πίνακα με τρεις στήλες – ερωτήσεις: α) "τι βλέπω;", β) "τι νομίζω;" γ) "τι αναρωτιέμαι;" (δραστηριότητα Βλέπω/ισχυρίζομαι/αναρωτιέμαι – τεχνική έντεχνου συλλογισμού) και παρουσιάζει ένα τμήμα του ιερού ναού με τις εικόνες του. Κάθε ομάδα ασχολείται με διαφορετική πτυχή του γνωστικού αντικειμένου και καταγράφει τις εικόνες που βλέπει.

Σε PowerPoint προβάλλονται οι εικόνες κάθε ομάδας, για την καλύτερη νοηματική οργάνωση του μαθήματος. Ταυτόχρονα, αξιοποιείται και το βιβλίο Θρησκευτικών του μαθητή Στ' τάξης, για παροχή πληροφοριών. Μέσα από τις ομαδικές εργασίες, τα παιδιά μπορούν να αναθεωρήσουν ή να επιβεβαιώσουν τις απόψεις που είχαν στην αρχή του μαθήματος σχετικά με την εικονογράφηση ενός ιερού ναού. Κατά τη διάρκεια της ανάλυσης και επεξεργασίας του θέματος από τις ομάδες, θα γίνεται συζήτηση και αξιολόγηση των ευρημάτων των παιδιών (διαμορφωτική αξιολόγηση). Η κάθε ομάδα, αφού ανακαλύψει τη νέα γνώση, παρουσιάζει τα ευρήματα της στην ολομέλεια της τάξης.

Εκτιμώμενη διάρκεια

Εκτιμώμενος χρόνος διάρκειας της φάσης αυτής είαι 30 λεπτά.

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Στη Β' φάση του σεναρίου, οι τεχνικές διδασκαλίας περιλαμβάνουν την τεχνική έντεχνου συλλογισμού "Βλέπω/Ισχυρίζομαι/Αναρωτιέμαι". Οι μαθητές/τριες παρατηρούν φωτογραφίες της εικονογράφησης του ιερού ναού της ενορίας τους, καταγράφοντας τι βλέπουν, τι πιστεύουν ότι σημαίνει η εικόνα που βλέπουν (ως προς τη θέση και το περιεχόμενό της) και τι αναρωτιούνται επιπλέον. Αυτή η προσέγγιση ενθαρρύνει τη διερεύνηση και την κατανόηση μέσα από την ανάλυση και τη συζήτηση, προωθώντας την ενεργό συμμετοχή και την ανάπτυξη κριτικής σκέψης, ενώ παράλληλα καλλιεργεί τη διατύπωση γενικεύσεων και την κατανόηση του θρησκευτικού πλαισίου της εικονογράφησης σε έναν ιερό ναό.

Εργαλεία

Τεχνολογικός εξοπλισμός:

- **Φορητός υπολογιστής ή επιτραπέζιος υπολογιστής:** Για την παρουσίαση του PowerPoint.
- **Βιντεοπροβολέας:** Για την προβολή των παρουσιάσεων PowerPoint.
- **Διαδραστικός πίνακας:** Για τη δυναμική παρουσίαση των πληροφοριών, τη διαδραστική συμμετοχή των μαθητών/τριών και την καταγραφή των ιδεών τους.
- **Tablets:** Για τη χρήση των ψηφιοποιημένων φωτογραφιών και την εργασία στα ομαδικά φύλλα εργασίας.

Λογισμικά:

- **Microsoft PowerPoint:** Για την δημιουργία και παρουσίαση διαφανειών με σκοπό την καλύτερη οργάνωση του μαθήματος.

Υλικά:

1. **Φωτογραφίες:** Ψηφιοποιημένες φωτογραφίες από τον Ιερό Ναό της ενορίας των μαθητών/τριών,

που θα χρησιμοποιηθούν στις ομαδικές εργασίες.

2. **Φωτοτυπίες:** Φύλλα εργασίας και οδηγίες για τις δραστηριότητες.

Άλλα βοηθητικά μέσα:

1. Φύλλα εργασίας:

- 1ο Ομαδικό Φύλλο Εργασίας: Περιέχει πίνακα με τις ερωτήσεις "τι βλέπω;", "τι νομίζω;", "τι αναρωτιέμαι;" για την ανάλυση της εικονογράφησης του ναού.

Ενορχήστρωση τάξης

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Στη Β' φάση, κάθε ομάδα εργασίας συγκεντρώνεται σε διαφορετική περιοχή της τάξης και χρησιμοποιεί tablets για να εξετάσει ψηφιοποιημένες φωτογραφίες του ιερού ναού της ενορίας τους.

Ενέργειες μαθητή

Στη Β' φάση, οι μαθητές/τριες χωρίζονται σε τέσσερις ομάδες εργασίας, καθεμία από τις οποίες επεξεργάζεται και αναλύει διαφορετική ζώνη εικονογράφησης του ναού της ενορίας τους. Χρησιμοποιώντας ομαδικά φύλλα εργασίας, παρατηρούν ψηφιοποιημένες φωτογραφίες της εικονογράφησης, συζητούν και ανταλλάσσουν απόψεις, αναλύουν τις ζώνες αυτές, καταγράφουν τα ευρήματά τους και τα παρουσιάζουν στην ολομέλεια, αναθεωρώντας ή επιβεβαιώνοντας τις αρχικές τους αντιλήψεις.

Δραστηριότητα 3

Τίτλος δραστηριότητας

"Αναλύοντας και Παρουσιάζοντας τη Ζωγραφική των Ναών"

Συνοπτική περιγραφή

Στη Γ' φάση, οι μαθητές/τριες πραγματοποιούν μια εικονική περιήγηση στον ορθόδοξο ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, αναλύοντας τις ζώνες εικονογράφησης. Επικεντρώνονται στο τέμπλο και τις εικόνες του Δωδεκάροτου, τις οποίες επεξεργάζονται και αναπαριστούν, παρακολουθούν σχετικό βίντεο και επεξεργάζονται διαφοροποιημένο φύλλο αξιολόγησης. Τελικά, καταλήγουν σε κριτική αποτίμηση της διδασκαλίας και του εξεταζόμενου γνωστικού αντικείμενου, λαμβάνοντας υπόψη προσωπικά, ηθικά, κοινωνικά και αισθητικά κριτήρια.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Εφαρμογή

Οι μαθητές/τριες είναι ικανοί/ές να χρησιμοποιήσουν τις γνώσεις τους για να κατανοήσουν και να αναλύσουν τα διαφορετικά μέρη της εικονογράφησης ενός ιερού ναού.

Ανάλυση

Είναι ικανοί/ές να συγκρίνουν και να αναλύσουν τις διάφορες ζώνες εικονογράφησης ενός ιερού ναού, καθορίζοντας πώς τα μέρη αυτά σχετίζονται μεταξύ τους και με το σύνολο.

Αξιολόγηση

Μπορούν να αξιολογήσουν την δική τους εργασία και να αναθεωρήσουν ή να επιβεβαιώσουν τις απόψεις τους σχετικά με την εικονογράφηση ενός ιερού ναού.

Δημιουργία

Μπορούν να αναπαραστήσουν μία από τις εικόνες του Δωδεκάορτου με τη θεατρική τεχνική "Γλύπτης – Γλυπτό".

Καθοδηγούμενη Ανταπόκριση

Είναι ικανοί/ές, ακολουθώντας οδηγίες από τον εκπαιδευτικό, μέσω μίμησης, να επιχειρούν με τη διαδικασία δοκιμής και λάθους και με εξάσκηση να αναπαράγουν μια πράξη ή ενέργεια (αναπαράσταση εικόνας του Δωδεκάορτου με τη θεατρική τεχνική "Γλύπτης – Γλυπτό").

Προσαρμογή

Είναι ικανοί/ές να αναπτύσσουν δεξιότητες προσαρμογής και να μάθουν πώς να μαθαίνουν, για να μπορούν να ανταποκριθούν αποτελεσματικά σε μια νέα κατάσταση (εικονική περιήγηση στον ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στην Καλαμαριά και η ερμηνεία των εικόνων του Δωδεκάορτου).

Πρόσληψη/Αντίληψη

Οι μαθητές/τριες είναι ικανοί/ές να "ακούν" τον άλλο με προσοχή και ευαισθησία, αναγνωρίζοντας τη σημασία των θρησκευτικών εικόνων του ναού. Αντιλαμβάνονται τη συναισθηματική και πολιτιστική αξία που έχουν για την κοινότητα και τους ανθρώπους που τις τιμούν.

Οργάνωση

Αναπτύσσουν ένα προσωπικό σύστημα αξιών που περιλαμβάνει την αναγνώριση και τον σεβασμό της

θρησκευτικής κληρονομιάς.

Είδος δραστηριότητας

Οι μαθητές/τριες περιηγούνται εικονικά στο εσωτερικό του ορθόδοξου χριστιανικού ναού της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, στην Καλαμαριά (https://imkal.gr/portfolio_page/koimisi-kalamarias/). Παρατηρούν τις ζώνες εικονογράφησης που αναφέρθηκαν στη Φάση Β' και εστιάζουν στο τέμπλο του ναού και ιδιαίτερα στις εικόνες του Δωδεκάορτου. Παράλληλα, αξιοποιείται και το βιβλίο Θρησκευτικών της Στ' τάξης, για αναζήτηση πληροφοριών. Σε κάθε ομάδα δίνονται τρεις εικόνες (ψηφιοποιημένες στο tablet) από το Δωδεκάορτο και σε ομαδικό φύλλο **εργασίας (2ο Ομαδικό Φύλλο Εργασίας)** τα παιδιά δίνουν τον τίτλο που ταιριάζει στην καθεμία και τα ανακοινώνουν στην ολομέλεια. Ταυτόχρονα παρουσιάζονται οι εικόνες σε PowerPoint. Επιλέγουν να αναπαραστήσουν μία από τις εικόνες με την θεατρική τεχνική "Γλύπτης – Γλυπτό" (ο ρόλος του "σκηνοθέτη" στην τεχνική αυτή είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας, σε σχέση με τις προηγούμενες δραστηριότητες - διαφοροποιημένη διδασκαλία). Παρουσιάζεται βίντεο με το Δωδεκάορτο, φτιαγμένο με την πλατφόρμα δημιουργίας βίντεο που υποστηρίζεται από Τεχνητή Νοημοσύνη lumen.5. Δίνεται διαφοροποιημένο φύλλο αξιολόγησης του μαθήματος στα παιδιά και τα αποτελέσματά του παρουσιάζονται στο PowerPoint. Οι μαθητές/-τριες χρησιμοποιούν τα γράμματα του αλφαβήτου, συμπληρώνουν την ακροστιχίδα της λέξης "Ζωγραφική" σε ένα φύλλο εργασίας και κάνουν αυτοαξιολόγηση. Γίνεται συζήτηση για τα σημεία της διδασκαλίας που συγκέντρωσαν την προτίμησή τους και γίνονται προτάσεις για εξερεύνηση νέων πτυχών του μαθήματος που διδάχθηκε. Ο εκπαιδευτικός δίνει την απαραίτητη ανατροφοδότηση στους μαθητές/-τριες.

Εκτιμώμενη διάρκεια

Εκτιμώμενος χρόνος διάρκειας της Γ' φάσης είναι 45 λεπτά.

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Στη Γ' φάση, οι μαθητές/τριες χρησιμοποιούν την τεχνική έντεχνου συλλογισμού "Βρες τον τίτλο που ταιριάζει", αποδίδοντας τον κατάλληλο τίτλο στις εικόνες του Δωδεκάορτου. Εφαρμόζουν την θεατρική τεχνική "Γλύπτης – Γλυπτό" για να αναπαραστήσουν επιλεγμένες εικόνες από το Δωδεκάορτο, εμβαθύνοντας, με αυτόν τον τρόπο, σε θρησκευτικούς συμβολισμούς μέσω παιγνιωδών δραστηριοτήτων. Τέλος, η αξιολόγηση της όλης διαδικασίας γίνεται με την τεχνική ΑΒΓ, συμπληρώνοντας ακροστιχίδες και συμμετέχοντας σε δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης.

Εργαλεία

Τεχνολογικός εξοπλισμός:

- **Φορητός υπολογιστής ή επιτραπέζιος υπολογιστής:** Για την παρουσίαση του PowerPoint, την

αναπαραγωγή βίντεο και τη διαχείριση των ψηφιακών εργαλείων.

- **Βιντεοπροβολέας:** Για την προβολή των παρουσιάσεων PowerPoint και των βίντεο σε μεγάλη οθόνη ώστε να τα βλέπουν όλοι οι μαθητές/τριες.
- **Διαδραστικός πίνακας:** Για τη δυναμική παρουσίαση των πληροφοριών, τη διαδραστική συμμετοχή των μαθητών/τριών και την καταγραφή των ιδεών τους.
- **Tablets:** Για τη χρήση των ψηφιοποιημένων εικόνων, την πρόσβαση στο διαδίκτυο και την εργασία στα ομαδικά φύλλα εργασίας.
- **Σύνδεση στο διαδίκτυο:** Απαραίτητη για την πρόσβαση στην εικονική περιήγηση.

Λογισμικά:

- **Microsoft PowerPoint:** Για την δημιουργία και παρουσίαση διαφανειών με σκοπό την καλύτερη οργάνωση του μαθήματος.
- **Lumen5:** Για την δημιουργία βίντεο με βάση το Δωδεκάορτο.
- **Περιηγητές διαδικτύου (Chrome, Firefox):** Για την πρόσβαση στα απαραίτητα διαδικτυακά εργαλεία και βίντεο.

Υλικά:

1. **Εικόνες:** Ψηφιοποιημένες εικόνες από το Δωδεκάορτο, που θα χρησιμοποιηθούν στις ομαδικές εργασίες.
2. **Φωτοτυπίες:** Φύλλα εργασίας και οδηγίες για τις δραστηριότητες.
3. **Ψηφιακά περιβάλλοντα:** Ιστοσελίδες για την εικονική περιήγηση στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου (π.χ. https://imkal.gr/portfolio_page/koimisi-kalamarias/).

Άλλα βοηθητικά μέσα:

1. **Φύλλα εργασίας:**
 - 2ο Ομαδικό Φύλλο Εργασίας: Περιέχει εικόνες από το Δωδεκάορτο και χώρο για τις ομάδες να γράψουν τον τίτλο που ταιριάζει στην καθεμία.
 - Διαφοροποιημένο Φύλλο Αξιολόγησης.
2. **Ιστοσελίδες και διαδικτυακοί πόροι:**
 - Ιστοσελίδα για την εικονική περιήγηση: https://imkal.gr/portfolio_page/koimisi-kalamarias/

Ενορχήστρωση τάξης

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Στη Γ' φάση, οι ομάδες εργασίας παραμένουν στους χώρους εργασίας τους όπου παρακολουθούν, στα tablet τους, την εικονική περιήγηση σε ορθόδοξο χριστιανικό ναό και παρατηρούν ψηφιοποιημένες εικόνες του Δωδεκάορτου. Στη συνέχεια, στον ίδιο χώρο, συνεργάζονται για την αναπαράσταση επιλεγμένης εικόνας από το Δωδεκάορτο, με τη θεατρική τεχνική "Γλύπτης – Γλυπτό", κάνοντας τις απαραίτητες

πρόβες. Το τελικό αποτέλεσμα κάθε ομάδας παρουσιάζεται στην ολομέλεια της τάξης

Ενέργειες μαθητή

Στη Φάση Γ', οι μαθητές/τριες κάνουν μια εικονική περιήγηση σε έναν ορθόδοξο ναό (Κοίμηση της Θεοτόκου στην Καλαμαριά) και εργάζονται σε ομάδες για να αναλύσουν ψηφιοποιημένες εικόνες από το Δωδεκάορτο. Κάθε ομάδα λαμβάνει τρεις εικόνες και τα παιδιά δίνουν τον κατάλληλο τίτλο σε κάθε μία. Παρουσιάζουν τα ευρήματά τους στην τάξη και αναπαριστούν μία από τις εικόνες χρησιμοποιώντας τη θεατρική τεχνική "Γλύπτεις – Γλυπτό". Αυτή η δραστηριότητα ενισχύει τη συνεργασία και την καλλιτεχνική έκφραση, ενώ υποστηρίζει τη διαφοροποιημένη διδασκαλία.

Δραστηριότητα 4

Τίτλος δραστηριότητας

"Ψηφιακή Δημιουργία και Μεταγνώση"

Συνοπτική περιγραφή

Στη Δ' Φάση, οι μαθητές/τριες προβαίνουν σε μεταβίβαση της μάθησης, δημιουργώντας ένα e-βιβλίο με το ψηφιακό εργαλείο Storyjumper. Εφαρμόζουν τις νέες γνώσεις τους για την εικονογράφηση του ναού εισάγοντας ψηφιοποιημένες φωτογραφίες από το ναό της ενορίας τους (Ζωοδόχου Πηγής Λάρισας) και προσθέτοντας σχετικό κείμενο για κάθε ζώνη εικονογράφησης. Οι ομάδες συνεργάζονται και ηχογραφούν τα κείμενά τους, αναπτύσσοντας μεταγνωστικές δεξιότητες. Το ψηφιακό βιβλίο παρουσιάζεται στην τάξη και αναρτάται στον ιστότοπο του σχολείου, διαχέοντας τη γνώση στην ευρύτερη εκπαιδευτική κοινότητα.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Δημιουργία

Οι μαθητές/τριες είναι ικανοί/ές να παράγουν μια νέα δομή (κατασκευή ενός e-βιβλίου με το ψηφιακό εργαλείο Storyjumper).

Ετοιμότητα

Είναι διανοητικά, φυσικά και συναισθηματικά έτοιμοι/ες να ανταποκριθούν σε μια κατάσταση. Αναγνωρίζουν τις δυνατότητες και τους περιορισμούς τους ενώ δείχνουν διάθεση να μάθουν νέες διαδικασίες, όπως η χρήση του Storyjumper για την κατασκευή του e-βιβλίου.

Σύνθετη Προφανής Ανταπόκριση

Διαθέτουν κινητικές δεξιότητες για να εκτελέσουν μια σύνθετη ενέργεια ή πράξη με γρήγορη, ακριβή, επιδέξια και αυτοματοποιημένη απόδοση (η κατασκευή του e-βιβλίου στο Storyjumper).

Δημιουργία

Είναι ικανοί/ές να δημιουργήσουν νέες κινητικές δεξιότητες για την προσαρμογή σε μια καινούργια διαφορετική ιδιαίτερη κατάσταση ή πρόβλημα (δημιουργία e-βιβλίου για τον ιερό ναό της ενορίας τους και η καταγραφή των στοιχείων που συγκέντρωσαν).

Χαρακτηρισμός/Εσωτερίκευση Αξιών

Εσωτερικεύουν την αξία του σεβασμού και της διατήρησης της θρησκευτικής κληρονομιάς, μεταδίδοντας αυτή την αξία μέσω της συμμετοχής τους σε κοινές δραστηριότητες και της καθημερινής τους συμπεριφοράς.

Είδος δραστηριότητας

Οι μαθητές/τριες κατασκευάζουν ένα e-βιβλίο με το ψηφιακό εργαλείο Storyjumper (<https://www.storyjumper.com>), εισάγοντας τις ψηφιοποιημένες φωτογραφίες του ιερού ναού της ενορίας τους (Ζωοδόχου Πηγής Λάρισας) που επεξεργάστηκαν στα tablet, στα πλαίσια της εργασίας των ομάδων. Η κάθε ομάδα παραθέτει στοιχεία σχετικά με τη ζώνη εικονογράφησης που της είχε ανατεθεί σε σχετικό κείμενο, πληκτρολογώντας σε κειμενογράφο που υπάρχει ενσωματωμένος στο εργαλείο Storyjumper. Οι δυνατότητες του εργαλείου αυτού επιτρέπουν τη συνεργασία μεταξύ των ομάδων. Ακολουθεί ηχογράφηση των ομαδικών κειμένων, στα πλαίσια των δυνατοτήτων του Storyjumper. Οι δημιουργίες των μαθητών/τριών παρουσιάζονται και συζητιούνται στην ολομέλεια της τάξης, όπως και τα συναισθήματα που προκαλούνται. Προκύπτει έτσι, ένα ψηφιακό βιβλίο που αφορά τον ιερό ναό της ενορίας των μαθητών/τριών, το οποίο μπορεί να αναρτηθεί στον ιστότοπο του σχολείου, ώστε να γίνει διάχυση των νέων γνώσεων και στην ευρύτερη εκπαιδευτική κοινότητα.

Εκτιμώμενη διάρκεια

Εκτιμώμενος χρόνος διάρκειας της φάσης αυτής είναι 45 λεπτά.

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Στη Δ' φάση, οι τεχνικές διδασκαλίας περιλαμβάνουν τη συνεργατική μάθηση μέσω της δημιουργίας e-βιβλίου στο Storyjumper, τη μεταγνωστική σκέψη με ανατροφοδότηση, τον ψηφιακό γραμματισμό μέσω τεχνολογικών εργαλείων και τη δημόσια παρουσίαση για διάχυση γνώσης.

Εργαλεία

Τεχνολογικός εξοπλισμός:

- **Φορητός υπολογιστής ή επιτραπέζιος υπολογιστής:** Για τη διαχείριση των ψηφιακών εργαλείων.
- **Βιντεοπροβολέας:** Για την προβολή του ψηφιακού βιβλίου σε μεγάλη οθόνη ώστε να τα βλέπουν όλοι οι μαθητές/τριες.
- **Διαδραστικός πίνακας:** Για τη δυναμική παρουσίαση των πληροφοριών.
- **Σύνδεση στο διαδίκτυο:** Απαραίτητη για την πρόσβαση στα ψηφιακά περιβάλλοντα όπως το Storyjumper.

Λογισμικά:

- **Storyjumper:** Για τη δημιουργία e-βιβλίου από τους μαθητές/τριες.
- **Περιηγητές διαδικτύου (Chrome, Firefox):** Για την πρόσβαση στα απαραίτητα διαδικτυακά εργαλεία.

Ενορχήστρωση τάξης

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Στη Δ' φάση, οι μαθητές/τριες πηγαίνουν στο εργαστήριο πληροφορικής. Εκεί, οι ομάδες δουλεύουν μαζί για να φτιάξουν ένα e-βιβλίο χρησιμοποιώντας το εργαλείο Storyjumper, ενσωματώνοντας ψηφιοποιημένες φωτογραφίες και κείμενα που θα δημιουργήσουν.

Ενέργειες μαθητή

Στη Φάση Δ', οι μαθητές/τριες κατασκευάζουν ένα e-βιβλίο με το ψηφιακό εργαλείο Storyjumper, εισάγοντας ψηφιοποιημένες φωτογραφίες και κείμενα που επεξεργάστηκαν στα πλαίσια της ομαδικής εργασίας. Κάθε ομάδα παραθέτει πληροφορίες για τη ζώνη εικονογράφησης που της ανατέθηκε και συνεργάζεται για τη συγγραφή και ηχογράφηση των κειμένων. Οι δημιουργίες τους παρουσιάζονται στην ολομέλεια της τάξης, ενισχύοντας τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση μεταξύ των ομάδων, διευκολύνοντας την κατανόηση και αφομοίωση της νέας γνώσης.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ & ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Είδος αξιολόγησης

Αξιολόγηση μαθητών/τριών

Η αξιολόγηση των μαθητών/τριών στην πρώτη φάση είναι διαγνωστική, εστιάζοντας στη διαπίστωση των προαπαιτούμενων γνώσεων, ενώ κατά τη διάρκεια των υπόλοιπων φάσεων είναι διαμορφωτική, μέσω της

συμμετοχής στις δραστηριότητες, των φύλλων εργασίας και του διαφοροποιημένου φύλλου αξιολόγησης.

Αξιολόγηση σεναρίου

Το σενάριο μπορεί να αξιολογηθεί από τους μαθητές/τριες μέσω κατάλληλου ερωτηματολογίου σχετικά με την ικανοποίησή τους από τις δραστηριότητες και τα φύλλα εργασίας. Επιπλέον, αξιολογείται από τον εκπαιδευτικό μέσω της αποτίμησης των μαθητικών έργων.

Αξιολόγηση εκπαιδευτικού

Ο εκπαιδευτικός αξιολογεί το σενάριο με αναστοχασμό και χρήση εργαλείων, όπως το ημερολόγιο αναστοχασμού.

Εργαλείο/α αξιολόγησης

Φύλλα εργασίας φύλλο αξιολόγησης, ερωτηματολόγιο και ημερολόγιο αναστοχασμού.

Αντίκτυπος

Η υλοποίηση του σεναρίου είχε θετικά αποτελέσματα σε πολλαπλά επίπεδα. Οι μαθητές/τριες εμπλούτισαν τις γνώσεις τους σχετικά με την εικονογράφηση των ναών, εστίασαν σε θέματα εικονογράφησης, τα οποία αφορούσαν τον ναό της ενορίας τους, ανέπτυξαν συνεργατικές δεξιότητες και ενισχύθηκε η καλλιτεχνική τους έκφραση. Παρατηρήθηκε αυξημένο ενδιαφέρον και ενεργό συμμετοχή των μαθητών/τριών, ενώ η ευρύτερη σχολική κοινότητα επωφελήθηκε από τη διάχυση των αποτελεσμάτων μέσω του e-βιβλίου στον ιστότοπο του σχολείου. Περιορισμοί περιλάμβαναν την ανάγκη για περισσότερη τεχνική υποστήριξη και χρόνο για την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων. Βελτιώσεις θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν επιπλέον εκπαίδευση για τη χρήση ψηφιακών εργαλείων.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Επεκτασιμότητα

Προτείνεται το σενάριο να συνδυαστεί με επίσκεψη στον ιερό ναό της ενορίας, όπου και να γίνει επιτόπια παρατήρηση (βιωματική μάθηση) των ευρημάτων του μαθήματος. Οι μαθητές/τριες μπορούν να τραβήξουν τις αντίστοιχες δικές τους φωτογραφίες που αφορούν τον ιερό ναό της ενορίας τους, ώστε να τις χρησιμοποιήσουν για να κατασκευάσουν το εκπαιδευτικό υλικό (e-book) που θα ανεβεί στο σχολικό ιστολόγιο. Η χρήση εργαλείων ιστοεξερεύνησης μπορεί να προσφέρει πρόσβαση σε ψηφιακές συλλογές εικόνων και πληροφοριών από άλλους ναούς, όπως και πληροφορίες για τις εικόνες του Δωδεκαόρτου, εστιάζοντας σε διάφορες λεπτομέρειες αυτών, ενισχύοντας, έτσι, τη διαθεματική και διερευνητική

μάθηση.

Παραλλαγές

Επιπλέον ιδέες για την υλοποίηση του σεναρίου περιλαμβάνουν:

1. **Διαθεματική Προσέγγιση με την Ιστορία:** Σύνδεση της εικονογράφησης του ναού με ιστορικά γεγονότα και πρόσωπα, ενισχύοντας την κατανόηση της ιστορικής σημασίας των εικόνων.
2. **Συνεργατική Μάθηση:** Χρήση διαδικτυακών εργαλείων συνεργασίας (π.χ., Google Docs) για την από κοινού συγγραφή και επεξεργασία κειμένων σχετικά με τις παρατηρήσεις τους.
3. **Τέχνη και Τεχνολογία:** Δημιουργία ψηφιακών έργων τέχνης που αναπαριστούν τις εικόνες του ναού, χρησιμοποιώντας λογισμικό σχεδίασης.
4. **Κοινωνικές Επιστήμες:** Εξέταση της κοινωνικής και πολιτισμικής σημασίας των χριστιανικών ναών στις κοινότητες, μέσω συνεντεύξεων με μέλη της τοπικής κοινωνίας.
5. **Διαδραστικά Παιχνίδια:** Ανάπτυξη εκπαιδευτικών παιχνιδιών που βοηθούν στην κατανόηση των ζωνών εικονογράφησης και των λειτουργιών τους.
6. **Προσκλήσεις Ειδικών:** Διοργάνωση ομιλιών με ειδικούς σε θέματα θρησκευτικής τέχνης ή ιστορίας, εμπλουτίζοντας τη διδακτική διαδικασία.
7. **Φύλλα Εργασίας με Γρίφους:** Χρήση γρίφων και σπαζοκεφαλιών σχετικών με τις εικόνες του ναού για την ενίσχυση της κριτικής σκέψης.
8. **Προβολή Ταινιών:** Προβολή ντοκιμαντέρ ή ταινιών σχετικών με την εικονογράφηση των ναών και συζήτηση των εντυπώσεων των μαθητών.

Βιβλιογραφία

Ανδρεοπούλου, Μ. Α. (2020). Αλληλεπίδραση σχολικού κλίματος τάξης και διδακτικών δεξιοτήτων εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Δήμου Λαμιέων, Μεταπτυχιακή εργασία, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος. <https://ir.lib.uth.gr/xmlui/bitstream/handle/11615/53519/21250.pdf?sequence=1> (ενεργό και ελεγμένο @11/4/2024)

Βασικές αρχές διαφοροποιημένης διδασκαλίας και μάθησης. 4ο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κεντρικής Μακεδονίας. Επιμορφωτική συνάντηση νεοδιορισθέντων (μονίμων και αναπληρωτών) εκπαιδευτικών. Σεπτέμβριος 2021.

https://users.sch.gr/panagioto/dist_ed/dist_2/u7.pdf (Αξιολόγηση και ανατροφοδότηση στην εξ αποστάσεως σχολική εκπαίδευση)

Ευαγγέλου, Ι. και Κακανά, Δ. (2014). Βελτιώνοντας το κλίμα της τάξης: μια εκπαιδευτική έρευνα δράσης όπου αναδεικνύονται σύγχρονες εκπαιδευτικές στρατηγικές. Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού, τόμος 13. Ανακτήθηκε στις 11 Απριλίου 2024 από τη διεύθυνση

<https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/omep/article/view/17921>

Κούνου, Ε. (2021). Η αυτορρυθμιζόμενη μάθηση στην αναγνωστική κατανόηση και στην παραγωγή γραπτού λόγου, διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Νικοσίας, <https://repository.unic.ac.cy/archive/item/3219> (ενεργό και ελεγμένο @11/4/2024).

Κούστα, Α. (2017). Ανάπτυξη κλίματος σχολικής τάξης: το παράδειγμα της λεκτικής και μη λεκτικής συμπεριφοράς του εκπαιδευτικού, μεταπτυχιακή εργασία, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος. Ανακτήθηκε στις 11 Απριλίου 2024 από τη διεύθυνση <https://hellenicus.lib.aegean.gr/handle/11610/19037?show=full>

Μαραθεύτη, Μ. Ε. (2019). Στρατηγικές αυτορρυθμιζόμενης μάθησης κατά την εφηβεία: Εφαρμογή στα φιλολογικά μαθήματα, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Ανακτήθηκε στις 11 Απριλίου 2024 από τη διεύθυνση <https://apothesis.eap.gr/archive/item/155300>

Μάρκογλου, Α. (2017). Το εκπαιδευτικό κλίμα και η σχολική επίδοση στα μαθήματα της Αρχαίας και της Νέας Ελληνικής Γλώσσας χωρίς και με την αξιοποίηση κινουμένων σχεδίων στα Πρότυπα Πειραματικά Γυμνάσια της χώρας: συγκριτική μελέτη, Διδακτορική διατριβή, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Ανακτήθηκε στις 11 Απριλίου 2024 από τη διεύθυνση <https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/40019?locale=el>

Μπογιατζόγλου, Σ. (2023). Απόψεις εκπαιδευτικών για τη συμπερίληψη στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Μεταπτυχιακή Διατριβή. Ανακτήθηκε στις 11 Απριλίου 2024 από τη διεύθυνση <https://amitos.library.uop.gr/xmlui/handle/123456789/7285>

Μπουσδούνης, Ι. κ.α. (2022). Εγχειρίδιο για τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας όσον αφορά τις στρατηγικές αυτορρύθμισης της μάθησης κι ενεργής εμπλοκής του/της μαθητή/-τριας στο γνωστικό αντικείμενο της γλώσσας, στη βάση διαστάσεων του ψηφιοποιημένου υλικού για την Δ' δημοτικού, Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Παυλίδου, Μ. (2017). Γλωσσική εκπαίδευση και σχολικός λόγος στις ομαδοσυνεργατικές διδακτικές πρακτικές, διδακτορική διατριβή, Αριστοτέλειο πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη. Ανακτήθηκε στις 21 Αυγούστου 2023 από τη διεύθυνση <https://freader.ekt.gr/eadd/index.php?doc=40386&lang=el#p=1>.

Πετροπούλου, Ο., Κασιμάτη Κ. και Ρετάλης Σ. (2015). Σύγχρονες Μορφές Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης Με Αξιοποίηση Εκπαιδευτικών Τεχνολογιών. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Ανακτήθηκε στις 18 Φεβρουαρίου 2024 από τη διεύθυνση <https://www.openbook.gr/sygxrones-morfes-ekpaideytikis-axiologisis-me-axiopoisi-ekpaideytikwn-technologiwn/>

ΦΕΚ 615/Β/9-2-2023. Πρόγραμμα σπουδών για το μάθημα των Θρησκευτικών στο Δημοτικό Σχολείο. Υπουργείο παιδείας και θρησκευμάτων. Αθήνα.

Χρονοπούλου Γ., (2014). Θεατρικές τεχνικές στα φιλολογικά μαθήματα.

Το σενάριο βασίζεται στο template «[Εξειδικευμένο Template για εκπαιδευτικά σενάρια
Θρησκευτικών βιωματικής προσέγγισης](#)».